

Januar 2013

Internationale studerende i Danmark

DAMVAD for Styrelsen for Universiteter og Internationalisering, Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, Aarhus Universitet og VIA University College.

For information on obtaining additional copies, permission
to reprint or translate this work, and all other correspondence,
please contact:

DAMVAD A/S
Badstuestræde 20
DK-1209 Copenhagen K
Tel. +45 3315 7554
info@damvad.com
damvad.com

Copyright 2013, DAMVAD

Indhold

1	Sammenfatning	5
2	Executive summary	7
3	Indledning	9
3.1	Baggrund	9
3.2	Formål	10
3.3	Læsevejledning	11
4	Karakteristik af de internationale studerende	13
4.1	Overblik over undersøgelsens deltagere	13
4.2	Afgrænsning og fokus	13
4.3	Studerende på en hel uddannelse	14
5	Motivation for og tilfredshed med at studere i Danmark	17
5.1	Danmark som udpræget førstevalg	17
5.2	Tilfredshed med uddannelseskvaliteten	19
5.3	Socialt samvær med danskere	20
5.4	Udvekslings- og ph.d.-studerende	22
5.5	Sammenfatning	24
6	Arbejdsmarkedstilknytning	25
6.1	Under en tredjedel har et studiejob...	25
6.2	... og for at dække leveomkostninger	27
6.3	Kun 17 pct. har været i praktik	28
6.4	Få udvekslingsstuderende har et studiejob	29
6.5	Sammenfatning	31
7	Uddannelsesinstitutionernes tilbud	32
7.1	Udpræget forventning om vejledning...	32
7.2	...men vejledningen skuffer	33
7.3	Få kender og benytter karrieretilbud	33
7.4	Udvekslings- og ph.d.-studerende	36
7.5	Sammenfatning	36
8	Fremtidsplaner	38
8.1	Fire ud af fem ønsker at blive i Danmark	38
8.2	Sprog og kultur er hyppige barrierer	39
8.3	International erfaring og faglighed driver	40
8.4	Kontakt med institutioner	42
8.5	Ordninger for højt kvalificeret arbejdskraft	43
8.6	Udvekslings- og ph.d.-studerende	45
8.7	Sammenfatning	49

9	Hvad forklarer et ønske om at søge job i Danmark efter endt uddannelse?	50
9.1	Studerende på en hel (ph.d.)-uddannelse er mere tilbøjelige til at blive i Danmark	51
9.2	Fagområde har ikke betydning	51
9.3	Tilfredshed med studiet har betydning	52
9.4	Arbejdsmarkedserfaring har betydning	52
9.5	Karrierevejledning har betydning	53
9.6	Udsigt til arbejdsløshed i hjemlandet har ikke betydning	54
9.7	Nordiske studerende er ikke mere tilbøjelige til at søge job i Danmark	55
9.8	Danskkundskaber er begrænsede, men afgør ikke om man vil søge job i Danmark	55
9.9	Et dansk netværk har betydning	56
9.10	Partner i Danmark	56
9.11	Sammenfatning	57
10	Appendiks 1: Metodebeskrivelse	58
10.1	Populationen	58
10.2	Sampling og indsamlingsmetode	58
10.3	Indsamling af kontaktoplysninger	58
10.4	Repræsentativitet	59
10.5	Udvikling af spørgeskema	59
11	Appendiks 2: Spørgeskema	60

1 Sammenfatning

Nærværende undersøgelse giver et solidt indblik i, hvem de internationale studerende er, hvad deres motiver har været for at søge til Danmark, hvor tilfredse de er med opholdet samt, hvilken arbejdsmarkedstilknytning og fremtidsplaner de har.

Blandt internationale studerende, som læser en hel uddannelse i Danmark, har 4 ud af 5 haft Danmark som førstevalg, da de skulle vælge et studieland. For ph.d.-studerende gælder dette kun for ca. 3 ud af 5. De internationale studerende har i deres valg af Danmark særligt lagt vægt på, at uddannelsesinstitutionen udbyder uddannelser på engelsk, at der ikke er brugerbetaling samt, at en uddannelse fra Danmark vil forberede karrieremuligheder.

Undersøgelsen viser, at de studerende generelt set er meget tilfredse med kvaliteten af studiet og opholdet i Danmark. Hvad angår socialisering med danskere sker dette – med undtagelse af de nordiske studerende – kun i mindre grad.

Kun omkring en tredjedel af de internationale studerende har et studiejob, og dette er ofte ikke studierelevant. Erhvervsakademistuderende skiller sig her ud ved i højere grad at have et studiejob, mens de nordiske studerende skiller sig her ud ved i højere grad at have et studierelevant job. At der er få, som har et studiejob, skal dog ikke ses som udtryk for, at de internationale studerende ikke ønsker at arbejde i Danmark, da mange giver udtryk for, at de gerne vil have et studiejob.

De internationale studerende arbejder primært for at dække leveomkostninger. Det er kun en meget lille andel, som angiver, at de har jobbet for at få erhvervs erfaring og indsigt i det danske arbejdsmarked. Hvad angår praktikophold og samarbejde med virksomheder/organisation, er der kun 17 pct. af de internationale studerende, som har været i praktik, og 31 pct. som har samarbejdet med en

virksomhed/organisation. Det er særligt erhvervsakademi- og professionsbachelorstuderende, som enten har været i praktik eller planlægger at skulle i praktik.

Der er generelt en høj forventning blandt de internationale studerende om, at uddannelsesinstitutionerne bidrager med vejledning og information om karrieremuligheder. Det tyder dog på, at denne forventning ofte ikke indfries, idet de internationale studerende giver udtryk for, at de ikke i tilstrækkelig grad modtager den information og vejledning, som de ønsker. Der er samtidig en relativt lille andel, som rent faktisk benytter sig af de tilbud der, hvilket blandt andet skyldes manglende viden om tilbuddenes eksistens. Det er særligt studerende fra 3. lande, som benytter sig af tilbuddene.

Undersøgelsen viser, at 4 ud af 5 internationale studerende, som læser en hel uddannelse i Danmark, forventer at søge job i Danmark efter endt uddannelse. Blandt udvekslingsstuderende er det halvdelen, som forventer at søge job i Danmark. Det er særligt studerende fra 3. lande, som forventer at søge job i Danmark, mens det omvendt er de nordiske studerende, som i mindre grad forventer at søge job i Danmark.

De studerende, som ønsker at søge job i Danmark, gør det ud fra et ønske om at opnå international erfaring, faglig udvikling og erfaring og en højere løn. Omvendt angiver dem, som ikke forventer at søge job i Danmark, at deres fravalg beror på en forventning om sproglige og kulturelle barrierer og et ønske om nærhed til familie og venner.

Selvom en stor andel af 3. landsstuderende forventer at søge job i Danmark, er det under halvdelen, som har kendskab til de ordninger, som ville give dem mulighed for at blive i Danmark efter endt uddannelse.

På basis af spørgeskemaundersøgelsen er det muligt at fremdrage en række faktorer, som har betydning for fastholdelsen af internationale studerende efter endt uddannelse:

- Længde af ophold (studerende på en hel uddannelse og ph.d.-studerende er mere tilbøjelige til at ville søge job i Danmark)
- Tilfredshed med kvaliteten af den danske uddannelse (studerende, der er mest tilfredse med studiet, er mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)
- Kendskab til arbejdsmarkedet (studerende, der har et studiejob under deres ophold i Danmark, er mere tilbøjelige til at ville søge efter job i Danmark)
- Deltagelse i karrierevejledning (studerende, der opsøger karrierevejledning under deres ophold i Danmark, er mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)
- Dansk netværk (studerende, der i højere grad socialiserer med dansker, er mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

Det er ligeledes muligt at fremdrage en række faktorer, som *ikke* har betydning for fastholdelsen af internationale studerende efter endt uddannelse:

- Fagområde (studerende indenfor natur-, teknik- og sundhedsvidenskab, er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)
- Situationen på det hjemlige arbejdsmarked (dem, der kommer fra lande med højere arbejdsløshed, er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

- Landeområde (nordiske studerende er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

- Dansk kundskaber (studerende med gode dansk kundskaber er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

2 Executive summary

This study provides a solid insight into who the international students in Denmark are, why they choose Denmark, how satisfied they are with their stay and what labour market experiences and future plans they have.

4 out of 5 full-degree international students in Denmark had Denmark as first choice when deciding a country of study. For PhD students, this applies only for 3 out of 5. The international students particularly emphasise that they chose Denmark, because their educational institution offers programs in English, the lack of tuition fees and that a degree from Denmark increases career opportunities.

The study shows that the international students are generally very satisfied with the quality of the education they receive and their stay in Denmark. However only a small proportion of the international students socialise with Danes.

Only about a third of the international students have a part-time student job. However the job is often not relevant to their studies. Business Academy students stand out as a higher proportion has a student job, while the Nordic students stand out because a higher proportion has study-related jobs. Despite the fact that only few international students have a job, many of them express a wish to obtain one.

International students primarily work to cover living expenses. Only a very small proportion indicates that they have a student job in order to gain work experience and insight into the Danish labour market. As for internships and work with companies / organizations only 17 pct. of the international students has had an internship while 31 pct. has worked with a company / organization.

There is generally a high expectation among international students that educational institutions should provide guidance and information about career opportunities. However, their expectations are often not met. At the same time only a relatively small proportion actually make use of the services, which among other things is due to lack of knowledge of their existence.

As many as 4 out of 5 international full-degree students expect to apply for a job in Denmark after graduation. It is particularly students from third countries that expect to apply for a job in Denmark.

International students wish to apply for a job in Denmark due to a desire to achieve international experience, professional development and experience, and a higher salary. Those who expect to refrain from applying for a job in Denmark base this on expectations of language and cultural barriers and a desire to be nearby family and friends. Although a large proportion of third country students expect to apply for a job in Denmark, it is less than half that are familiar with the immigration rules.

Based on the survey it is possible to identify a number of factors, which are important for the retention of international students after graduation:

- Length of stay (full-degree students and PhD students are more inclined to want to look for a job in Denmark)
- Satisfaction with the quality of the Danish education (students who are most satisfied with the study are more inclined to look for work in Denmark)
- Knowledge of the labour market (students who have a student job during their stay in Den-

mark are more inclined to search for jobs in Denmark)

- Career guidance (students who seek career guidance during their stay in Denmark are more inclined to look for work in Denmark)
- Danish network (students who socialize with Dane is more inclined to look for work in Denmark)

The survey also shows that the following factors are *not* important for the retention of international students after graduation:

- Discipline (students in nature, technical and health sciences is not more inclined to want to look for work in Denmark)
- The situation on the domestic labour market (those who come from countries with higher unemployment are not more inclined to look for work in Denmark)
- Origin (Nordic students are not more likely to want to look for work in Denmark)
- Danish language skills (students with good knowledge of Danish is not more inclined to seek work in Denmark)

3 Indledning

3.1 Baggrund

I de senere år er et stigende antal internationale studerende kommet til Danmark enten for at tage en hel uddannelse eller som udvekslingsstuderende. Som det fremgår af figur 3.1, er særligt antallet af internationale studerende, som kommer til Danmark for at læse en hel uddannelse, steget markant på alle uddannelser. Stigningen er dog særligt markant på kandidatuddannelser. Her er andelen af internationale studerende, som afslutter en hel kandidatuddannelse, mere end firedoblet i perioden 2000 til 2009/2010.

Det har været gældende politik i de senere år, at flere internationale studerende skal overgå til det danske arbejdsmarked efter afsluttet videregående uddannelse, da internationale studerende i Danmark kan skabe vækst, styrke den danske konkurrenceevne og bidrage til at møde arbejdsmarkedets behov for højt kvalificeret arbejdskraft.

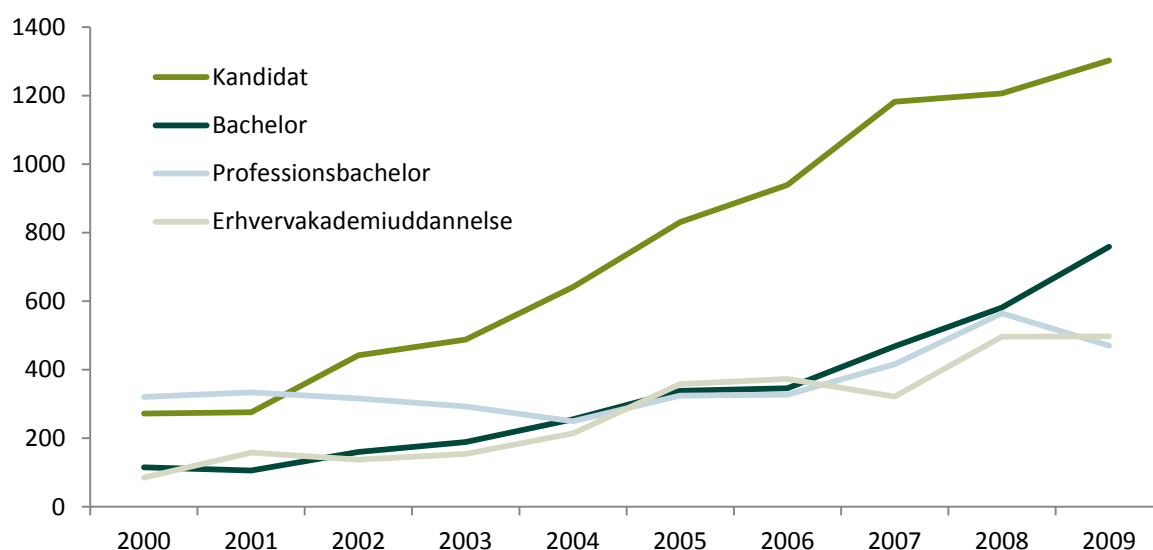
En DAMVAD-undersøgelse af internationale dimitterende fra ASB (nu AU) og DTU og deres karriereveje viser i den forbindelse, at danske virksomheder blandt andet ansætter internationale studerende, fordi de tilfører virksomhederne sproglige kompetencer og en kultur- og markedsforståelse, der kan lette danske virksomheders adgang til udenlandske markeder.

Virksomhederne fremhæver, at det er en fordel, at de internationale studerende ofte har en forståelse for, hvordan forretningsgangene er i deres hjemland og et netværk, som kan være med til at skabe en indgang til markedet for den danske virksomhed. Internationale studerende bidrager også til en større grad af mangfoldighed i virksomhederne, hvilket anses for at være en central driver for innovation.

Eksisterende data peger på, at stadig flere studerende bliver eller planlægger at blive i Danmark efter endt uddannelse. Fra 2003 til 2007 er andelen af internationale studerende, der fortsat er at

FIGUR 3.1

Internationale studerende der afslutter en hel uddannelse i Danmark

Kilde: Notat om Internationale dimittenders efterfølgende beskæftigelse i Danmark af 5. maj 2011 (IU)

finde i Danmark året efter afsluttet videregående uddannelse, steget fra 46 procent til 54 procent (IU 2011).

Fra 2008 til 2011 er andelen af internationale studerende i Danmark, der står over for at skulle påbegynde deres arbejdsliv og angiver, at de planlægger at søge arbejde i Danmark, steget fra 37 procent til 52 procent. Desuden er det bredt anerkendt, at rekruttering af internationale bachelorstuderende til hele kandidatuddannelser i Danmark har en positiv samfunds- og finansøkonomisk effekt, da de færdiguddannede internationale studerende bidrager med flere skatteindtægter end de trækker på de offentlige services.

Selvom stadig flere internationale studerende bliver i Danmark efter endt uddannelse, er der dog stadig en række udfordringer forbundet med tiltrækning og fastholdelse af internationale studerende. DAMVADs undersøgelse af internationale dimittenders karriereveje viser fx, at 60 pct. af dem, som stadig opholder sig i Danmark, planlægger at vende tilbage til deres hjemland eller at rejse til et andet land indenfor den nærmeste fremtid. Dette gælder ikke kun dem, som er arbejdsløse, men i lige så høj grad dem, som er i arbejde.

Der findes dog meget lidt viden om de faktorer, der motiverer internationale studerende til at søge arbejde i Danmark efter afsluttet videregående uddannelse, samt hvilke faktorer, der påvirker internationale studerendes faktiske overgang til arbejdsmarkedet. The International Student Barometer for Denmark fra 2008 indikerer, at studerende på en hel uddannelse er langt mere tilbøjelige til at overveje Danmark som arbejdsland end udvekslingsstuderende. DAMVADs undersøgelse peger på, at de studerende er motiveret til at arbejde i Danmark, fordi de ønsker international erfaring.

Hvad angår faktorer, som har en betydning for de studerendes overgang fra uddannelse til det danske arbejdsmarked, indikerer DAMVADs analyse, at de studerendes tilknytning til arbejdsmarkedet og netværk samt sproglige kompetencer spiller en rolle. Undersøgelsen peger videre på, at de internationale studerende i høj grad efterspørger mere hjælp og vejledning fra uddannelsesinstitutionerne. Umiddelbart er der dog stor forskel på uddannelsesinstitutionernes strategi i forhold til fastholdelse af internationale studerende.

3.2 Formål

Styrelsen for Universiteter og Internationalisering (UI), Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering (SFR), Aarhus Universitet (AU) og VIA University College (VIA) er gået sammen om at finansiere en landsdækkende undersøgelse af videregående internationale studerendes overgang til det danske arbejdsmarked.

Undersøgelsen har til formål at belyse, i hvilket omfang internationale studerende har et ønske om at overgå til det danske arbejdsmarked efter afsluttet uddannelse, hvordan og i hvilket omfang internationale studerende har tilknytning til arbejdsmarkedet imens de læser i Danmark, samt hvorvidt og hvorfor internationale studerende planlægger at søge arbejde i Danmark efter afsluttet uddannelse.

Endvidere er tanken med undersøgelsen ikke blot at tage temperaturen aktuelt, men at lave et follow-up-studium, hvor de samme studerende geninterviewes senere, idet det herved bliver muligt at følge deres færd i overgangen til arbejdsmarkedet, og fx se om forventninger og prioriteter ændrer sig undervejs.

Som grundlag for undersøgelsen er der i efteråret 2012 blevet gennemført en spørgeskemaundersø-

gelse blandt 4.949 internationale studerende i Danmark. Der er således tale om en undersøgelse, der når meget bredt ud til de internationale studerende i Danmark.¹

I det følgende kapitel 4 præsenteres undersøgelsens datagrundlag nærmere, idet der gives en karakteristik af de internationale studerende, som indgår i undersøgelsen. For nærmere om selve dataindsamlingen henvises til metodebeskrivelsen i appendiks 1.

3.3 Læsevejledning

Rapporten vil i det følgende primært fokusere på studerende, der tager en hel uddannelse. Grunden til dette er, at det først og fremmest er denne gruppe studerende man ønsker og forventer vil overgå til det danske arbejdsmarked efter endt uddannelse.

Selvom fokus primært vil være på de studerende, der tager en hel uddannelse, vil der dog løbende blive inddraget pointer, der relaterer sig til udvekslingsstuderende og ph.d.-studerende.

I gennem rapporten gøres der brug af forskellige segmenteringer, der angår institutionstyper, lande-områder, fagområder, dimissionstidspunkt og hvor vidt man forventer at blive i Danmark efter endt uddannelse eller ej.

I den forbindelse skal læseren holde især to samvariationer for øje: 1) der er et stærkt sammenfald mellem nordiske studerende og studerende inden for sundhedsvidenskab og 2) 61 pct. af de studerende fra EU/EØS er fra Østeuropa – og at disse er jævnt fordelt på institutionstyper, mens de reste-

rende fra EU/EØS primært befinder sig på universiteterne.

Endvidere bør læseren holde sig for øje, at de nordiske vil blive behandlet som en selvstændig kategori igennem hele rapporten. De er således ikke med i kategorien EU/EØS.

Spørgeskemaet som er anvendt til undersøgelsen er gengivet i appendiks 2. Da spørgeskemaundersøgelsen er gennemført på engelsk, er tabellerne i rapporten på engelsk for at være tro mod de studerendes besvarelser. I oversigten nedenfor er segmenterne, som anvendes igennem hele rapporten, gengivet på engelsk og dansk.

TABEL 3.1

Oversigt over segmentering på engelsk og dansk

Engelsk	Dansk
Full-degree	Studerer en hel uddannelse
Exchange	Udviklingsstuderende
PhD	Ph.d.-studerende
University	Universiteter
University College	Professionshøjskole
Academy of prof. HE	Erhvervsakademi
Nordic	Nordiske lande
EU/EEA	EU/EØS lande
3. countries	3. lande
Technical	Teknisk uddannelse
Natural	Naturvidenskabelig uddannelse
Health	Sundhedsvidenskabelig udd.
Social	Samfundsvidenskabelig udd.
Humanities	Humanistisk uddannelse

Rapporten vil bevæge sig tematisk frem, idet der først gives en karakteristik af de internationale studerende (kap. 4), hvorefter motivationen for og tilfredsheden med at studere i Danmark belyses (kap. 5). Dernæst ses der nærmere på arbejdsmarkedserfaringer (kap. 6) og uddannelsesinstitu-

¹ For nærmere om undersøgelsens repræsentativitet henvises til Appendiks 1.

tionernes tilbud i forbindelse med overgangen til arbejdsmarkedet (kap. 7).

Slutteligt ser vi nærmere på de internationale studerendes fremtidsplaner (kap. 8), og til sidst rundes der af med en gennemgang af 10 hypoteser, der belyser mulige faktorer, som har betydning for fastholdelse af de internationale studerende efter endt uddannelse.

4 Karakteristik af de internationale studerende

Hvor kommer de internationale studerende fra, hvad studerer de, og på hvilket institutioner studerer de? Dette kapitel ser nærmere på disse baggrundsspørgsmål, idet vi dels vil præsentere deltagerne i undersøgelsen mht. baggrundsvariable, dels vil foretage en afgrænsning i rapportens gennemgående fokus.

4.1 Overblik over undersøgelsens deltagere

I alt har 4.949 internationale studerende deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. De fleste (70 pct.) af dem, der tager et uddannelsesforløb i Danmark, studerer på en hel uddannelse, mens 21 pct. er udvekslingsstuderende og 9 pct. er ph.d.-studerende jf. nedenstående tabel 4.1.

TABEL 4.1

Oversigt over de internationale studerende (alle)

[A1, A9, A10, A12]	Pct.	N
Full-degree	70	3.453
Exchange	21	1.028
PhD	9	468
University	75	3.729
University College	13	631
Academy of prof. HE	12	589
Nordic	8	381
EU/EEA	70	3.454
3. countries	22	1.114
Technical	33	1.543
Natural	12	549
Health	6	258
Social	36	1.694
Humanities	13	606
All	100	4.949

DAMVAD 2012

Af tabel 4.1 ses det endvidere, at flertallet af de internationale studerende (75 pct.) læser på et universitet, mens hhv. 13 og 12 pct. læser på en professionshøjskole og et erhvervsakademi. Samtidig

kommer de internationale studerende for 70 pct. vedkommende fra et andet EU/EØS-land, mens 22 pct. er fra 3. lande. De resterende 8 pct. er fra de nordiske lande.

Der er også en stor forskel på, hvilke fagområde de internationale studerende læser indenfor. Mest populært er de samfundsvidenskabelige uddannelser (36 pct.) efterfulgt af tekniske uddannelser (33 pct.). I bunden finder vi de sundhedsvidenskabelige uddannelser, som kun 6 pct. studerer indenfor, hvilket kan skyldes, at disse ofte kun udbydes på dansk.

Undersøgelsens fordelinger på uddannelsestyper og -niveau afviger således ikke meget fra de faktuelle tal for alle institutioner. Der er en lille overvægt af henholdsvis studerende på en hel uddannelse (som udgør ca. to tredjedele), erhvervsakademistuderende (som udgør ca. 5 pct.), 3. landestuderende (som udgør ca. 10 pct.) og studerende på tekniske uddannelser (som udgør ca. 20 pct.) jf. mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2009/2010.²

4.2 Afgrænsning og fokus

Det væsentligste karakteristikum blandt de internationale studerende er, om de er hhv. studerende på en hel uddannelse, udvekslingsstuderende eller ph.d.-studerende, idet rammer og vilkår er vidt forskellige på tværs af disse opholdsformer. Tabel 4.2 viser variationen mellem disse typer i forhold til institutionstyper, oprindelseslande og fagområder.

Mest tydeligt er det, at ph.d.-studerende skiller sig ud. Disse er kun på universiteterne, kommer primært fra 3. lande (50 pct.) og studerer hovedsa-

² Jf. "Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2009/10", Styrelsen for International Uddannelse.

geligt inden for naturvidenskab (47 pct.), mens der er relativt få inden for samfundsvidenskab (13 pct.). Den store gruppe af ph.d.-studerende kommer hovedsageligt fra Kina, men også Iran og Indien.

Forskellene mellem studerende på en hel uddannelse og udvekslingsstuderende er lille hvad angår baggrundsvARIABLE, men der er dog en markant væsensforskellighed i at tage en hel uddannelse og være i Danmark et enkelt semester.

Rapporten vil i det følgende fokusere på studerende, der tager en hel uddannelse. Dette begrundes i, at det analytiske fokus især retter sig mod overgangen til det danske arbejdsmarked, hvilket først og fremmest planlægges af og lykkes for den store gruppe af studerende, der læser en hel uddannelse i Danmark.

Selvom fokus primært vil være på de studerende, der tager en hel uddannelse, vil der dog løbende blive inddraget pointer, der relaterer sig til udvekslingsstuderende og ph.d.-studerende, hvor dette er

relevant.

4.3 Studerende på en hel uddannelse

I det følgende stiller vi derfor skarpt på studerende, som læser en hel uddannelse, idet vi ser nærmere på, hvordan denne gruppe af studerende fordeler sig i forhold til institutionstype, landeområder og fagområder.

Tabel 4.3 viser forskelle på institutionstyper nedbrudt på lande- og fagområder. Universiteterne skiller sig ud ved at være dem, hvor der er flest nordiske studerende (11 pct.) og flest 3. landsstuderende (21 pct.), mens andelen af studerende fra EU/EØS er tilsvarende lavere (67 pct.).

På tværs af fagområder er der ikke markante forskelle institutionstyperne imellem. At der ingen studerende er på de naturvidenskabelige uddannelser på professionshøjskolerne og på de sundhedsvidenskabelige uddannelser på erhvervsakademierne skyldes i høj grad institutionernes uddannelsesportefølje.

TABEL 4.2

Oversigt over de studerende fordelt på type af studerende (alle).

[A1, A10, A12]	Full-degree	Exchange	PhD	N
University	70	84	100	3.729
University College	15	11	0	631
Academy of prof. HE	16	5	0	589
Nordic	9	3	8	381
EU/EEA	74	69	43	3.454
3. countries	17	28	50	1.114
Technical	35	32	22	1.543
Natural	8	8	47	549
Health	5	2	15	258
Social	38	44	13	1.694
Humanities	14	15	3	606
All	100	100	100	4.949

DAMVAD 2012

Tabel 4.4 viser fordelingen på landegrupper nedbrudt på institutionstyper og fagområder. Her er det studerende fra EU/EØS-lande, der skiller sig ud, idet der er en større andel, der læser på professionshøjskolerne (18 pct.) og erhvervsakademierne (19 pct.) sammenlignet med studerende fra de nordiske lande og 3. lande. Tilsvarende er der færre, der læser på universiteterne (63 pct.).

Blandt EU/EØS-studerende er de fleste i øvrigt fra Tyskland (15 pct.), Rumænien (14 pct.), Litauen (10 pct.), Polen (8 pct.) og Bulgarien (7 pct.).

På tværs af fagområder er der to markante forskelle, der angår de nordiske studerende: For det første ses det, at der blandt de nordiske studerende især er mange indenfor sundhedsvidenskab (pga. en lang tradition blandt norske og svenske studerende for at tage til Danmark og læse til læge), og for det andet ses det, at der blandt de nordiske studerende er tilsvarende færre, der læser en samfundsvidenskabelig uddannelse (17 pct.).

TABEL 4.3

Oversigt over de studerende fordelt på type af uddannelsesinstitution (full-degree)

[A1, A10, A12]	University	University College	Academy of prof. HE	N
Nordic	11	4	4	313
EU/EEA	67	89	88	2.548
3. countries	21	7	8	592
Technical	36	40	29	1.134
Natural	9	0	11	257
Health	7	4	-	237
Social	37	38	41	1.208
Humanities	11	18	19	450
All	100	100	100	3.453

DAMVAD 2012

TABEL 4.4

Oversigt over de studerende fordelt på landegrupper (full-degree)

[A1, A10, A12]	Nordic	EU/EEA	3. countries	N
University	87	63	87	2.401
University College	6	18	6	514
Academy of prof. HE	7	19	7	538
Technical	28	37	31	1.134
Natural	5	8	9	257
Health	37	1	7	169
Social	17	40	40	1.208
Humanities	13	14	13	450
All	100	100	100	3.453

DAMVAD 2012

Endelig ser tabel 4.5 nærmere på køn, alder, civilstatus og sprogkunderskab opdelt på institutionstyper. Kønsfordelingen er helt lige på tværs af institutionstype, mens de internationale studerende på universiteterne er lidt ældre (24 år) end på professionshøjskolerne (20 år) og på erhvervsakademierne (22 år).

Spørgsmålet om civilstand – om man er gift, sammenlevende eller i forhold – har 4 ud af 5 ikke ønsket at besvare, og derfor må tallene betragtes med forsigtighed. Med dette in mente ses det, at ca. 20 pct. af dem, som har svaret, er gifte eller sammenlevende på tværs af institutionstyper.

Hvad angår sprogkunderskab vurderer 28 pct. af de internationale studerende, at deres danskunderskab er så gode, at de kan føre en samtale (til sammenligning er tallet blot 6 pct. for udvekslingsstuderende og 30 pct. for ph.d.-studerende). Særligt universitetsstuderende vurderer deres danskunderskab som gode (31 pct.), mens niveauet er noget lavere på professionshøjskolerne (20 pct.) og erhvervsakademierne (18 pct.). Endelig er der rigtig mange af de internationale studerende, som går til danskundervisning, idet ca. 2 ud af 3 gør dette, og der er ikke den store forskel på tværs af institutionstype.

TABEL 4.5

Oversigt over de studerende fordelt på type af uddannelsesinstitution (full degree)

[A4, A7, A13]	University	University College	Academy of prof. HE	All	N
Gender (pct. men)	51	49	50	50	3.453
Average age (years)	24	20	22	24	3.453
Married or cohabiting (pct.)	21	16	19	20	684
Fluent/proficient/conversant in Danish (pct.)	31	20	18	28	950
Enrolled in Danish course (pct.)	68	65	64	67	2.315

DAMVAD 2012

5 Motivation for og tilfredshed med at studere i Danmark

De internationale studerende vælger ofte mellem flere lande, når de skal læse i udlandet. Dette kapitel ser nærmere på, om Danmark har været førstevalget for de internationale studerende samt hvad der motiverede deres valg af Danmark som studieland.

5.1 Danmark som udpræget førstevalg

Af tabel 5.1 fremgår det, at 79 pct. af de internationale studerende på en hel uddannelse havde Danmark som førstevalg, da de skulle vælge et studieland, hvilket må betragtes som en høj andel. Kun en enkelt undtagelse springer i øjnene: Nemlig studerende fra 3. lande, hvor andelen med Danmark som førstevalg kun er 63 pct. og således betydeligt lavere end studerende fra nordiske lande (87 pct.) og EU/EØS (82 pct.).

Et nærliggende spørgsmål er herefter, hvad der har været de vigtigste faktorer i valget af Danmark som studieland. Tabel 5.2 ser nærmere på dette, idet det hér har været muligt at afgive flere svar fra en liste af forskellige ting. På tværs af de respektive segmenter er top 3 som følger:

1. Uddannelsesinstitutionen udbyder uddannelser på engelsk (66 pct.)
2. Ingen brugerbetaling (61 pct.)
3. At en uddannelse fra Danmark vil forberede karrieremuligheder (46 pct.)

Der er imidlertid stor forskel på tværs af de forskellige segmenter i forhold til, hvad de vægter højest i valget af Danmark. For nordiske studerende er fraværende brugerbetaling den vigtigste faktor (56 pct.), hvilket også er tilfældet for studerende fra EU/EØS (71 pct.). I og med studerende fra 3. lande er opfattet af brugerbetaling, er fravær af brugerbetaling logisk nok ikke på deres top 3. For 3. landsstuderende er de vigtigste faktorer istedet, at ud-

dannelser udbydes på engelsk (62 pct.), at Danmark er et sikkert land (53 pct.) og at det forbedrer karrieremulighederne (43 pct.).

TABEL 5.1

Was Denmark your first choice for studying abroad? Pct. (full-degree)

[B1]	Pct. with Denmark as first choice for studying abroad	N
University	78	2.401
University College	81	514
Academy of prof. HE	83	538
Nordic	87	313
EU/EEA	82	2.548
3. countries	63	592
Technical	79	1.134
Natural	78	257
Health	85	169
Social	77	1.208
Humanities	81	450
Graduate in <1 year	78	1.060
Graduate in 1+ year	79	2.393
All	79	3.453

DAMVAD 2012

At uddannelsesinstitutionen udbyder uddannelser på engelsk er som nævnt den vigtigste faktor generelt set for at vælge Danmark som studieland, men dette har ikke overraskende mindre betydning for nordiske studerende og for studerende indenfor sundhedsvidenskab, hvilket er to sammenfaldende grupper.

Tilsvarende er der heller ikke nævneværdige variationer i forhold til, om man færdiggør sin uddannelse inden for det næste års tid eller, om man først bliver færdig om mere end et år.

TABEL 5.2

What factors (max 5) were the most important when deciding to study in Denmark? Pct. (full-degree)

[B2]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
University	English taught degree programmes (64)	Absence of tuition fees (61)	Improve my career opportunities (42)	2.401
University College	Absence of tuition fees (66)	English taught degree programmes (63)	Improve my career opportunities (52)	514
Academy prof. HE	English taught degree programmes (66)	Absence of tuition fees (60)	Improve my career opportunities (60)	538
Nordic	Absence of tuition fees (56)	Life style and culture (42)	Recommended (40)	313
EU/EEA	Absence of tuition fees (71)	English taught degree programmes (69)	Improve my career opportunities (49)	2.548
3. countries	English taught degree programmes (62)	Safe and secure country (53)	Improve my career opportunities (43)	592
Technical	English taught degree programmes (67)	Absence of tuition fees (61)	Improve my career opportunities (46)	1.134
Natural	English taught degree programmes (64)	Absence of tuition fees (54)	High quality education (45)	257
Health	Absence of tuition fees (51)	Recommended (40)	High quality education (37)	169
Social	English taught degree programmes (68)	Absence of tuition fees (65)	Improve my career opportunities (49)	1.208
Humanities	English taught degree programmes (65)	Absence of tuition fees (62)	Life style and culture (46)	450
Graduate in <1 year	English taught degree programmes (68)	Absence of tuition fees (62)	Improve my career opportunities (45)	1.060
Graduate in 1+ year	English taught degree programmes (63)	Absence of tuition fees (61)	Improve my career opportunities (46)	2.393
All	English taught degree programmes (66)	Absence of tuition fees (61)	Improve my career opportunities (46)	3.453

DAMVAD 2012

5.2 Tilfredshed med uddannelseskvaliteten

De internationale studerende er generelt meget tilfredse med kvaliteten af den uddannelse, som de modtager i Danmark, idet 80 pct. angiver, at de er tilfredse eller meget tilfredse med kvaliteten jf. tabel 5.3.

Der er få grupper, der skiller sig ud fra andre i forhold til tilfredshed. Andelen af universitetsstuderende, der er tilfredse med kvaliteten (82 pct.), er lidt højere end blandt professionsbachelorstuderende (76 pct.) og blandt erhvervsakademistuderende (73 pct.). Når det så er sagt, er tilfredsheden på de tre institutionstyper generelt høj.

Inden for fagområderne er der en lille forskel at spore. Studerende på de natur- og sundhedsvidenskabelige uddannelser er mest tilfredse med kvaliteten (begge 84 pct.), mens studerende på de

humanistiske uddannelser er dem, som er mindst tilfredse (74 pct.), men igen er forskellene små og niveauet højt.

I øvrigt skal det tilføjes, at der er en sammenhæng mellem de studerendes tilfredshed med kvaliteten af uddannelsen, og hvorvidt de havde Danmark som førstevalg. Blandt dem, der havde Danmark som førstevalg, er tilfredsheden med studiet lidt højere (83 pct.) end blandt dem, der ikke havde Danmark som førstevalg (73 pct.).

Af tabel 5.3 fremgår det også, at de internationale studerende generelt er tilfredse med deres ophold i Danmark – også selvom niveauet gennemgående er lavere end for tilfredsheden med studiet, idet det aggregeret set er 66 pct. Et par segmenter skiller sig en smule ud, idet de sammenfaldende grupper af nordiske (81 pct.) og sundhedsvidenskabelige (77 pct.) studerende er de mest tilfredse.

TABEL 5.3

In general, how satisfied are you with...? Pct.

[C1, C2]	...the quality of education in Denmark? (pct. satisfied/very satisfied)	... your stay in Denmark (housing, work, friends etc.)? (pct. satisfied/very satisfied)	N
University	82	67	2.401
University College	76	64	514
Academy of prof. HE	73	63	538
Nordic	82	81	313
EU/EEA	80	64	2.548
3. countries	77	67	592
Technical	84	65	1.134
Natural	81	69	257
Health	84	77	169
Social	77	65	1.208
Humanities	74	67	450
Graduate in <1 year	76	66	1.060
Graduate in 1+ year	81	66	2.393
All	80	66	3.453

DAMVAD 2012

Og igen er der her i øvrigt en positiv sammenhæng mellem de studerendes tilfredshed med opholdet i Danmark, og hvorvidt de havde Danmark som førstevalg. Blandt dem, der havde Danmark som førstevalg, er tilfredsheden med opholdet i Danmark lidt højere (72 pct.) end blandt dem, der ikke havde Danmark som førstevalg (61 pct.).

5.3 Socialt samvær med danskere

Det er bredt anerkendt, at det ikke er uden betydning – både i forhold til trivsel og fastholdelse – om de internationale studerende får opbygget et godt netværk blandt danskere i løbet af deres studietid.

En nyligt offentliggjort analyse udarbejdet af Danmarks Statistik viser, at 33 pct. af alle nyansatte i 3. kvartal 2012, der har en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, havde fået arbejdet gennem bekendte og netværk. Det samme gør sig gældende for 23 pct. af alle nyansatte med en lang videregående uddannelse.

Netværk spiller dog ikke kun en rolle i forhold til integration på arbejdsmarkedet, men også i relation til den sociale integration, idet denne ofte faciliteres via deltagelse i sociale aktiviteter og venskaber med andre studerende (SFI 2011).

De internationale studerende omgås dog kun i mindre grad danskere. Jf. tabel 5.4 er det overordnet set kun godt en tredjedel (35 pct.) af de internationale studerende, som ofte omgås danskere, mens godt en tredjedel (37 pct.) nogle gange omgås danskere. De resterende 28 pct. omgås sjældent eller aldrig danskere. Det er især de nordiske studerende, som ofte eller nogle gange omgås danskere (83 pct.), hvilket højst sandsynligt skyldes, at de nordiske sprog ligner hinanden så meget, at der ikke er behov for at tale engelsk.

Inden for fagområderne er der markant forskel på, hvor meget de studerende omgås danskere. I den ene ende finder vi studerende på de sundhedsvidenskabelige uddannelser, der ligger i høj grad

TABEL 5.4

How often do you socialize with Danes? Pct. (only full-degree)

[C3]	Regularly	Sometimes	Seldom	Never	Total	N
University	35	37	25	3	100	2.401
University College	30	39	28	4	100	514
Academy of prof. HE	39	38	20	3	100	538
Nordic	58	27	14	2	100	313
EU/EEA	33	37	27	3	100	2.548
3. countries	32	43	23	2	100	592
Technical	30	38	28	4	100	1.134
Natural	34	35	27	4	100	257
Health	57	33	10	-	100	169
Social	33	39	26	3	100	1.208
Humanities	46	34	18	2	100	450
Graduate in <1 year	33	36	28	4	100	1.060
Graduate in 1+ year	36	38	24	3	100	2.393
All	35	37	25	3	100	3.453

DAMVAD 2012

omgås danskere, mens vi i den anden ende finder studerende på de tekniske uddannelser, hvor blot 30 pct. ofte omgås danskere.

Rangordenen er i øvrigt den samme på tværs af segmenter, og igen er det de nordiske studerende, der socialisere mest i de respektive arenaer.

En af årsagerne til fagområdeforskellen hér er formentlig, at der er stor forskel på kultur på uddannelserne i forhold til, hvor mange fester og sociale arrangementer, der afholdes og hvorvidt gruppearbejde og undervisning foregår i blandede grupper/hold eller opdelt i internationale studerende og danske studerende.

Som det fremgår af tabel 5.5 er det da også oftest på uddannelsesinstitutionen (79 pct.), til fester (57 pct.) eller der, hvor de bor (39 pct.), at de internationale studerende omgås danskere. De internationale studerendes kontakt med danskere er således i meget høj grad afgrænset til uddannelsesinstitutionen og kollegier.

TABEL 5.5

Where do you most often socialise with Danes? (Multiple choice. Without those who never socialize). Pct.

[C4]	#1 In my educational institution (pct.)	#2 At parties (pct.)	#3 Where I live (pct.)	N
University	81	56	40	2.334
University College	76	57	33	496
Academy of prof. HE	75	61	42	522
Nordic	86	67	48	308
EU/EEA	78	57	36	2.465
3. countries	79	51	45	579
Technical	78	52	40	1.088
Natural	82	52	41	248
Health	92	66	52	169
Social	77	59	37	1.178
Humanities	80	64	44	443
Plan to stay	80	58	41	2.659
Plan to leave	76	55	32	693
Graduate in <1 year	75	57	42	1.060
Graduate in 1+ year	81	57	38	2.393
All	79	57	39	3.453

DAMVAD 2012

5.4 Udvekslings- og ph.d.-studerende

Vi vil i det følgende se nærmere på udvekslings- og ph.d.-studerende.

Udvekslingsstuderende adskiller sig ikke markant fra studerende på en hel uddannelse i forhold til om de havde Danmark som førstevalg, da de skulle vælge studieland. Som det fremgår af tabel 5.6 havde 73 pct. af udvekslingsstuderende Danmark som førstevalg, mens det gælder for 79 pct. af studerende på en hel uddannelse. Ikke overraskende adskiller udvekslingsstuderende sig ved, at den hyppigst valgte årsag til valget af Danmark som studieland er, at der er en udvekslingsaftale jf. tabel 5.7. Det er samtidig værd at bemærke, at forbedring af karrieremuligheder ikke er blandt top 3.

Hvad angår tilfredshed med studie og ophold, er der, som det fremgår af tabel 5.7, heller ingen nævneværdige forskelle mellem studerende på en hel uddannelse og udvekslingsstuderende. Der er en høj grad af tilfredshed blandt begge grupper.

TABEL 5.6

Was Denmark your first choice for studying abroad? Pct.

[B1]	Pct. with Denmark as first choice for studying abroad	N
Full-degree	79	3.453
Exchange	73	1.028
PhD	58	468

DAMVAD 2012

Tabel 5.9 viser, at det er udvekslingsstuderende, som socialiserer mindst med danskere, hvilket ikke er overraskende i betragtning af, at disse ofte har deres egne klubber og kun er her i relativt kort tid.

Blandt ph.d.'er er det blot 58 pct., der havde Danmark som første valg, hvilket er markant lavere end studerende på en hel uddannelse (79 pct.) jf. tabel 5.6. Den lave andel blandt ph.d.'er kan kun delvis forklares med, at der er mange 3. landsstuderende her. Blandt ph.d.-studerende fra 3. lande er andelen 51 pct. og således kun lidt lavere end de resterende grupper af ph.d.-studerende.

Tabel 5.10 viser ph.d.'ernes bevæggrunde for at

TABEL 5.7

What factors (max 5) were the most important when deciding to study in Denmark? Pct.

[C3]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
Full-degree	English taught degree programmes (64)	Absence of tuition fees (61)	Improve my career opportunities (46)	3.453
Exchange	Exchange agreement/ co-operation (68)	English taught degree programmes (60)	Life style and culture (49)	1.028

DAMVAD

TABEL 5.8

In general, how satisfied are you with...? Pct.

[C1, C2]	...the quality of education in Denmark? (pct. satisfied/very satisfied)	... your stay in Denmark (housing, work, friends etc.)? (pct. satisfied/very satisfied)	N
Full-degree	80	66	3.453
Exchange	81	77	1.028
PhD	35	38	468

DAMVAD

studerende i Danmark. Ser vi på tværs af de forskellige segmenter, er de tre vigtigste faktorer:

1. Ønsket om at være del af et stærkt forskerhold (48 pct.)
2. Gode personlige økonomiske forhold (46 pct.)
3. At uddannelsesinstitutionen har et godt omdømme (44 pct.)

Det fremgår dog også at tabel 5.10, at der er forskelle alt efter hvilket segment, der er tale om. Mest markant er det, at de nordiske ph.d.-studerende lægge vægt på, at de kender en for-

sker på universitetet (46 pct.) samt at de tidligere havde studeret i Danmark (43 pct.). Omvendt vægter det mest for ph.d.-studerende fra 3.lande at være del af et stærkt forskerhold (49 pct.), universitetets gode ry (46 pct.) samt dét, at Danmark er et sikkert land (45 pct.).

Hvad angår tilfredshed med studie og ophold skiller ph.d.'erne sig markant ud, idet de har betydeligt lavere tilfredshed med både studiet (35 pct.) og opholdet i Danmark (38 pct.) sammenlignet med studerende på en hel uddannelse. Dette kan dels ses i relation til, at der blandt ph.d.'erne er få, der havde Danmark som førstevalg, men det kan også

TABEL 5.9

How often do you socialize with Danes? Pct.

[C3]	Regularly	Sometimes	Seldom	Never	Total	N
Full-degree	35	37	25	3	100	3.453
Exchange	23	41	31	5	100	1.028
PhD	35	38	23	4	100	468

DAMVAD

TABEL 5.10

Why did you decide to do a PhD in Denmark? Pct. (PhD's).

[B3]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
Nordic	Knew researcher at university (46)	Previously studied in Denmark (43)	Skilled supervisor (40)	35
EU/EEA	Good personal financial conditions (55)	Part of a strong research group (49)	Good reputation (45)	208
3. countries	Part of a strong research group (49)	Good reputation (46)	Safe and secure country (45)	240
Technical	Skilled supervisor (47)	Good personal financial conditions (46)	Part of a strong research group (40)	103
Natural	Part of a strong research group (56)	Good personal financial conditions (48)	Good reputation (45)	223
Health	Part of a strong research group (46)	Good reputation (43)	Knew researcher at university (38)	68
Social	Good personal financial conditions (59)	Good reputation (51)	Improve my career possibilities (46)	59
Humanities	Part of a strong research group (40)	Good reputation (33)/ Knew researcher at university (33)		15
All	Part of a strong research group (48)	Good personal financial conditions (46)	Good reputation (44)	483

DAMVAD 2012

ses i relation til, at forventningerne til en ph.d.-uddannelse er anderledes end til andre uddannelser.

5.5 Sammenfatning

Blandt internationale studerende, som læser en hel uddannelse i Danmark, har 4 ud af 5 haft Danmark som førstevalg, da de skulle vælge et studieland. For ph.d.-studerende gælder dette kun for ca. 3 ud af 5.

De internationale studerende har i deres valg af Danmark særligt lagt vægt på, at uddannelsesinstitutionen udbyder uddannelser på engelsk, at der ikke er brugerbetaling samt at en uddannelse fra Danmark vil forberede karrieremuligheder.

Undersøgelsen viser endvidere, at de studerende generelt set er meget tilfredse med kvaliteten af studiet og opholdet i Danmark.

Hvad angår samvær med danskere sker dette – med undtagelse af de nordiske studerende – kun i mindre grad.

6 Arbejdsmarkedstilknytning

Erhvervserfaring fra fx et studiejob, et praktikophold eller samarbejde med en virksomhed spiller en afgørende rolle for studerendes mulighed for at finde et job efter endt uddannelse. Særligt i disse år hvor der er stor arbejdsløshed blandt nyuddannede. Et studiejob eller lignende er samtidig en måde for studerende og ikke mindst internationale studerende at få indsigt i, hvordan det danske arbejdsmarked fungerer.

6.1 Under en tredjedel har et studiejob...

Tabel 6.1 ser nærmere på de internationale studerendes beskæftigelse. I alt 33 pct. har et studiejob (og arbejder i gennemsnit 13 timer ugentligt). Til sammenligning har ca. 66 pct. af danske studerende har et studiejob jf. Eurostudentundersøgelsen. Ydermere er det blot 36 pct. af de 33 pct. (dvs. 12 pct.), som har et studierelevant

job. Under ét er der således tale om, at de internationale studerendes tilknytning til det danske arbejdsmarked er begrænset, hvilket kan forringe deres muligheder og eventuelt også ønske om efter endt uddannelse at blive på det danske arbejdsmarked.

Ser vi nærmere på de respektive segmenter i tabel 6.1, er det værd at bemærke, at en relativt stor andel af erhvervsakademistuderende (navnlig inden for de tekniske uddannelser) har et studiejob (46 pct.) sammenlignet med professionsbachelorstuderende (28 pct.) og universitetsstuderende (31 pct.). Til gengæld er der langt flere universitetsstuderende (47 pct.), der har studierelevante jobs end blandt professionsbachelor- (14 pct.) og erhvervsakademistuderende (17 pct.).

Der er ikke markant forskel på andelen af stude-

TABEL 6.1

Do you currently have a (relevant) student job (part-time)? Pct.

[D1, D2, D4]	Yes	No, but interested	No, and not interested	Total	Pct. of 'No' who earlier had a student job in Denmark	Pct. of 'Yes' with a job relevant to their field of study	N
University	31	55	13	100	19	47	2.401
University College	28	66	6	100	23	14	514
Academy of prof. HE	46	49	5	100	22	17	538
Nordic	29	39	31	100	18	74	313
EU/EEA	34	58	9	100	20	32	2.548
3. countries	32	58	9	100	20	40	592
Technical	32	55	14	100	15	48	1.134
Natural	28	57	15	100	12	33	257
Health	40	40	20	100	21	78	169
Social	35	57	8	100	18	25	1.208
Humanities	33	60	8	100	18	33	450
Graduate in <1 year	45	41	14	100	30	42	1.060
Graduate in 1+ year	28	63	9	100	16	32	2.393
All	33	56	11	100	19	36	3.453

DAMVAD 2012

rende, som har et studiejob, når vi ser på fagområde, og hvor de studerende kommer fra. Der er dog markant forskel på, hvor mange, der har et studierelevant job. Hele 74 pct. af de nordiske studerende, som har et studiejob, angiver, at de har et studierelevant job, mens dette kun gør sig gældende for 32 pct. af studerende fra EU/EØS-lande og 40 pct. af studerende fra 3. lande. Ser vi på fagområderne er det særligt studerende på sundhedsvidenskabelige uddannelser, der adskiller sig, idet 78 pct. af dem, der har et studiejob, angiver, at det er studierelevant. Igen er en af forklaringerne, at det særligt er studerende fra de nordiske lande, som går på sundhedsuddannelserne. Til sammenligning gør dette sig kun gældende for 25 pct. af de studerende indenfor de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Endelig ses det af tabel 6.1, at dem, der dimitterer inden for et år i langt højere grad (45 pct.) har et studiejob end dem, der først dimitterer senere (28 pct.), og tilsvarende er der også flere af førstnævnte, der har et relevant job.

Tabel 6.2 viser størrelsen på de virksomheder, hvor de internationale studerende arbejder. Størstedelen af de internationale studerende (55 pct.) arbejder i små- og mellemstore virksomheder/organisationer. Der er ikke markante udsving segmenterne imellem, dog skiller de nordiske studerende sig ud ved at være dem, der i størst udstrækning er ansat i virksomheder/organisationer med over 250 ansatte.

TABEL 6.2

Number of employees at workplace (Employed, full-degree students only). Pct.

[D3]	1-49	50-99	100-249	250+	Don't know	Total	N
University	54	9	7	14	21	100	753
University College	53	16	7	3	21	100	145
Academy of prof. HE	59	9	9	9	15	100	248
Nordic	40	8	7	23	23	100	92
EU/EEA	56	11	7	11	15	100	862
3. countries	56	7	10	11	16	100	192
Technical	52	11	6	15	16	100	357
Natural	58	8	7	13	14	100	72
Health	32	7	4	25	31	100	68
Social	57	10	10	8	14	100	423
Humanities	62	10	6	9	13	100	147
Plan to stay	55	10	7	12	16	100	943
Plan to leave	58	9	9	8	18	100	203
Graduate in <1 year	51	11	10	15	14	100	477
Graduate in 1+ year	58	10	6	9	18	100	669
All	55	10	8	12	16	100	1.146

DAMVAD 2012

6.2 ... og for at dække leveomkostninger

Der kan være forskellige årsager til, at man som international studerende har et studiejob. Af tabel 6.3 fremgår det, at kun en meget lille andel (3 pct.) af de internationale studerende har et studiejob med det formål at få indsigt i det danske arbejdsmarked, hvorfor de ikke tager jobs med henblik på at erhverve sig arbejdsmarkedserfaringer eller at de ikke er bevidste om, at deres ikke-studierelevante jobs ofte ikke betragtes af arbejdsgivere som relevant erhvervserfaring. Derimod angiver hele 74 pct., at de først og fremmest har et studiejob for at dække leveomkostninger, mens 16 pct. angiver, at de har et studiejob for at få erhvervserfaring.

Ser vi på de forskellige segmenter, angiver en mindre andel af universitetsstuderende, at de har et studiejob for at dække leveomkostninger (68 pct.) sammenlignet med studerende fra professi-

onshøjskolerne (81 pct.) og erhvervsakademierne (88 pct.). Til gengæld angiver en større andel af universitetsstuderende, at de har et studiejob for at få erhvervserfaring (20 pct.) sammenlignet med studerende fra professionshøjskolerne (11 pct.) og erhvervsakademierne (7 pct.).

I forhold til landeområder bemærkes det, at der er relativt få 3. landsstuderende (56 pct.), som arbejder for at dække leveomkostninger, hvilket indikerer, at de som regel kommer med en opsparring. Ligeledes er der relativt mange af nordiske (29 pct.) og sundhedsvidenskabelige (31 pct.) studerende, der først og fremmest har studiejob for at opnå arbejdsmarkedserfaringer.

Endelig er der en lille tendens til, at studerende, der dimitterer inden for et år, er mere tilbøjelige til at arbejde for at opnå arbejdsmarkedserfaringer (20 vs. 14 pct.).

TABEL 6.3

What are the main reasons for having a student job? (Multiple answers possible) Pct.

[D6]	To cover living expenses	To obtain insights into the Danish labour market	To get work experience	Other	Gnsn. antal svar	N
University	68	4	20	8	1,00	753
University College	81	2	11	6	1,00	145
Academy of prof. HE	88	3	7	2	1,00	248
Nordic	60	1	29	10	1,00	92
EU/EEA	80	2	14	5	1,01	862
3. countries	56	8	21	15	1,00	192
Technical	70	3	21	6	1,00	357
Natural	78	3	15	4	1,00	72
Health	57	2	31	10	1,00	68
Social	79	4	12	6	1,01	423
Humanities	77	3	12	8	1,01	147
Graduate in <1 year	70	3	20	7	1,00	477
Graduate in 1+ year	77	3	14	7	1,00	669
All	74	3	16	7	1,00	1.146

DAMVAD 2012

6.3 Kun 17 pct. har været i praktik

En anden måde at opnå erhvervserfaring og indsigt i det danske arbejdsmarked er via praktik og/eller samarbejde med en virksomhed omkring projekter og opgaver (dvs. eksamensopgaver, bacheloropgaver og specialer), hvilket tabel 6.4 belyser. Der er imidlertid kun 17 pct. af de internationale studerende, som har været i praktik, og 31 pct. som har samarbejdet med en virksomhed/organisation. Der er dog 37 pct., som planlægger et praktikophold, mens 28 pct. planlægger at samarbejde med en virksomhed/organisation.

Ser vi på de forskellige segmenterne, er der en større andel af erhvervsakademi- og professionsbachelorstuderende, som enten har været i praktik (hhv. 22 og 17 pct.) eller planlægger at skulle i praktik (hhv. 48 og 49 pct.) sammenlignet med universitetsstuderende (hhv. 16 og 32 pct.). Årsa-

gen til denne forskel skal findes i uddannelsernes tilrettelæggelse, idet både erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne har obligatorisk praktik. En lignende tendens ses i forhold til samarbejde med en virksomhed/organisation, hvilket kan skyldes, at erhvervsakademierne og professionshøjskolerne har tradition for et tættere samarbejde med aftagere generelt.

På tværs af fagområder er praktik mest udbredt blandt studerende, som læser en samfundsvidenskabelig uddannelse (20 pct.), og det samme er tilfældet for virksomhedssamarbejder (35 pct.). Endelig er der en klar tendens til, at studerende, der dimitterer inden for et år, i langt højere grad (28 pct.) har været i praktik end dem, der har mere end et år til de er færdiguddannet (12 pct.), og tendensen er den samme i forhold til virksomhedssamarbejder (47 vs. 24 pct.).

TABEL 6.4

Internship or collaboration with companies/organisations during studies in Denmark. Pct.

[D7, D8]	Pct. that <u>have</u> been an intern	Pct. that <u>plan to</u> be an intern	Pct. that <u>have</u> collaborated with a company/organisation	Pct. that <u>plan to</u> collaborate with a company/organization	N
University	16	32	30	25	2.401
University College	17	49	32	34	541
Academy of prof. HE	22	48	36	34	538
Nordic	14	18	25	14	313
EU/EEA	17	39	32	30	2.548
3. countries	21	36	31	28	592
Technical	14	39	31	33	1.134
Natural	16	31	22	28	257
Health	15	17	20	17	169
Social	20	37	35	25	1.208
Humanities	17	38	30	29	450
Graduate in <1 year	28	18	47	10	1.060
Graduate in 1+ year	12	45	24	36	2.393
All	17	37	31	41	3.453

DAMVAD 2012

6.4 Få udvekslingsstuderende har et studiejob

Afslutningsvis drager vi nogle få sammenligninger til udvekslingsstuderende, idet tabel 6.5-6.8 sammenholder de aggregerede tal for henholdsvis studerende på en hel uddannelse og udvekslingsstuderende.

I tabel 6.5 er den væsentligste forskel, at blot 6 pct. af udvekslingsstuderende har et studiejob, og at hele 40 pct. ikke ønsker det. At de udvekslingsstuderende som regel kun er i Danmark i et enkelt semester antages at spille ind her.

Blandt de få udvekslingsstuderende, som har et job, arbejder de fleste (67 pct.) i en lille virksomhed/organisation jf. tabel 6.6. Endvidere er der relativt færre (52 pct.), der har et studiejob for at dække leveomkostninger, mens der er relativt flere (36 pct.), der har studiejobbet med henblik på at opnå arbejdsmarkedserfaringer, hvilket er interessant.

Endelig ses det af tabel 6.7, at der kun er ganske få, der har været i praktik (4 pct.) eller har haft virksomhedssamarbejder (12 pct.).

TABEL 6.5

Do you currently have a (relevant) student job (part-time)? Pct.

[D1, D2, D4]	Yes	No, but interested	No, and not interested	Total	Pct. of 'No' who earlier had a student job in Denmark	Pct. of 'Yes' with a job relevant to their field of study	N
Full-degree	33	56	11	100	10	36	3.452
Exchange	6	55	40	100	20	41	1.028

DAMVAD 2012

TABEL 6.6

Number of employees at workplace (Employed). Pct.

[D3]	1-49	50-99	100-249	250+	Don't know	Total	N
Full-degree	55	10	8	12	16	100	1.146
Exchange	67	2	10	7	14	100	58

DAMVAD 2012

TABEL 6.7

What are the main reasons for having a student job? (Multiple answers are possible). Pct.

[D6]	To cover living expenses	To obtain insights into the Danish labour market	To get work experience	Other	Gnsn. antal svar	N
Full-degree	74	3	16	7	1,00	1.146
Exchange	52	5	36	7	1,00	58

DAMVAD 2012

TABEL 6.8

Internship or collaboration with companies/organisations during studies in Denmark. Pct.

[D7, D8]	Pct. that <u>have</u> been an intern	Pct. that <u>plan to</u> be an intern	Pct. that <u>have</u> collaborated with a company/organisation	Pct. that <u>plan to</u> collaborate with a company/organization	N
Full-degree	17	37	31	28	3.453
Exchange	4	20	12	17	1.028

DAMVAD 2012

6.5 Sammenfatning

Kun omkring en tredjedel af de internationale studerende har et studiejob, og dette er ofte ikke studierelevant. Erhvervsakademistuderende skiller sig her ud ved i højere grad at have et studiejob i det hele taget, mens de nordiske studerende skiller sig her ud ved i højere grad at have et studierelevant job.

At der er få, som har et studiejob, skal dog ikke ses som udtryk for, at de internationale studerende ikke ønsker at arbejde i Danmark, da mange giver udtryk for, at de gerne vil have et studiejob.

De internationale studerende arbejder endvidere primært for at dække leveomkostninger. Det er kun en meget lille andel, som angiver, at de har jobbet for at få erhvervserfaring og indsigt i det danske arbejdsmarked.

Hvad angår praktikophold og samarbejde med virksomheder/organisation, er der kun 17 pct. af de internationale studerende, som har været i praktik, og 31 pct. som har samarbejdet med en virksomhed/organisation. Det er særligt erhvervsakademi- og professionsbachelorstuderende, som enten har været i praktik eller planlægger at skulle i praktik.

7 Uddannelsesinstitutionernes tilbud

Uddannelsesinstitution er den institution, som de internationale studerende oftest har størst kontakt med under deres ophold, og den fungerer på mange måder som de internationale studerendes indgang til det danske samfund og arbejdsmarked. Derfor spiller uddannelsesinstitutionen også en afgørende rolle i forhold til at oplyse de internationale studerende om deres job- og karrieremuligheder i Danmark. I det følgende ser vi nærmere på de internationale studerendes vurdering af den information og vejledning de modtager.

7.1 Udpræget forventning om vejledning...

Generelt er der en høj forventning blandt de internationale studerende om, at uddannelsesinstitutionerne bidrager med information om karrieremuligheder. Jf. tabel 7.1 angiver 40 pct., at de i høj grad

forventer dette, mens 48 pct. i nogen grad forventer det. At så mange studerende forventer, at uddannelsesinstitutionen løfter denne opgave, kan indikere, at samtidig ses som tegn på, at de internationale studerende i mindre grad er tilbøjelige til at opsøge denne information uden for uddannelsesinstitutionen.

Forventningerne er også høje på tværs af segmenterne i tabel 7.1. Der er ikke den store variation mellem uddannelsesinstitutionstyper, men der er forskel på landeområder, idet der er færre studerende for de nordiske lande (26 pct.), der i høj grad forventer, at uddannelsesinstitutionerne bidrager med information om karrieremuligheder, mens det tilsvarende tal er 40 pct. for EU/EØS og 47 pct. for 3. lande.

TABEL 7.1

To what extent do you expect your educational institution to provide you with general information about the career opportunities in Denmark? Pct.

[G2]	To a great extent	To some extent	To a small extent	Not at all	Total	N
University	38	49	19	3	100	2.401
University College	42	47	9	2	100	514
Academy of prof. HE	43	42	11	4	100	538
Nordic	26	53	17	4	100	313
EU/EEA	40	49	9	3	100	2.548
3. countries	47	40	10	3	100	592
Technical	41	48	8	3	100	1.134
Natural	28	55	14	3	100	257
Health	40	44	12	3	100	169
Social	42	46	10	2	100	1.208
Humanities	35	52	9	4	100	450
Graduate in <1 year	34	50	12	5	100	1.060
Graduate in 1+ year	42	47	9	2	100	2.393
All	40	48	10	3	100	3.453

DAMVAD 2012

Forventningerne er i øvrigt uafhængige af det specifikke kendskab til tilbuddene på området, som vi vender tilbage til nedenfor.

7.2 ...men vejledningen skuffer

En ting er, hvad de studerende forventer, en anden, hvad de oplever. Adspurgte om, hvorvidt deres uddannelsesinstitution har informeret og vejledt om karrieremuligheder i Danmark efter endt uddannelse, svarer blot 12 pct. "i høj grad" og 44 pct. "i nogen grad", hvilket indikerer et mismatch mellem forventninger og realiteter, hvor de internationale studerende ikke i tilstrækkelig grad modtager den information og vejledning, som de ønsker jf. tabel 7.2.

Oplevelsen af uddannelsesinstitutionernes information og vejledning om karrieremuligheder tager sig ikke meget forskelligt ud på tværs af segmenterne, men der er dog en tendens til, at få stude-

rende "i høj grad" oplever dette på erhvervsakademierne (8 pct.), i de nordiske lande (9 pct.) og indenfor de naturvidenskabelige uddannelse (7 pct.). Til gengæld er der ingen forskel på, om man dimitterer inden for det næste års tid eller senere.

7.3 Få kender og benytter karrieretilbud

Set i lyset af at de internationale studerende i høj grad forventer, at uddannelsesinstitutionerne informerer og vejleder dem om karrieremuligheder i Danmark, er det nærliggende at se nærmere på, i hvilken udstrækning de selvsamme studerende benytter sig af de forskellige tilbud, som uddannelsesinstitutionerne rent faktisk tilbyder.

Tabel 7.3 viser, at de internationale studerende benytter forskellige tilbud, men at det generelt er få, der benytter de enkelte tilbud. Flest (38 pct.) benytter sig af en online jobbank, mens lidt færre (37 pct.) benytter sig af netværksdannende aktivi-

TABEL 7.2

Has your educational institution provided information and guidelines about career opportunities in Denmark after graduation? Pct.

[G1]	To a great extent	To some extent	To a small extent	Not at all	Total	N
University	14	45	29	12	100	2.401
University College	10	45	32	13	100	514
Academy of prof. HE	8	36	35	21	100	538
Nordic	9	40	33	18	100	313
EU/EEA	13	44	30	13	100	2.548
3. countries	11	46	30	14	100	592
Technical	16	47	27	9	100	1.134
Natural	7	38	30	25	100	257
Health	15	43	25	16	100	169
Social	12	43	32	13	100	1.208
Humanities	8	43	31	19	100	450
Graduate in <1 year	12	41	32	15	100	1.060
Graduate in 1+ year	12	45	29	13	100	2.393
All	12	44	30	14	100	3.453

DAMVAD 2012

teter som fx karrierebørs og mentorprogrammer. Studievejledning benyttes af 33 pct., mens karrierevejledning benyttes af 29 pct.

Der er i øvrigt ingen sammenhæng mellem, hvorvidt man ønsker at blive i Danmark og arbejde efterfølgende og brug af tilbud; dem, der ønsker at blive og søge arbejde i Danmark er ikke mere flittige brugere af tilbuddene. Der er heller ingen sammenhæng mellem, hvorvidt man har et studiejob og brug af tilbud, idet der kun er lidt flere blandt dem med studiejob (40 pct.), der benytter sig af tilbuddene, end blandt dem uden studiejob (33 pct.).

En række tendenser går igen på tværs af de forskellige rådgivningstilbud. Studerende fra 3. lande er gennemgående mere aktive brugere end stude-

rende fra andre lande, mens de nordiske studerende omvendt gennemgående er mindre aktive brugere end andre – især i forhold til karrierevejledning, som kun 8 pct. af de nordiske studerende benytter. Tilsvarende er studerende, der dimitterer inden for det næste års tid, mere aktive brugere end dem, der først dimitterer senere.

Disse forhold stemmer overens med, at det netop er 3. landsstuderende, der har det stærkeste ønske om at blive i Danmark og arbejde (jf. tabel 8.1 i næste kapitel), mens det forholder sig omvendt for de nordiske studerende. Samtidig er der en vis naturlighed i, at studerende, der snart er færdige, i højere grad orienterer sig mod vejledning i forhold til overgangen til arbejdsmarkedet.

Af tabel 7.3 fremgår det endvidere, at universitets-

TABEL 7.3

Which of the following services provided by your educational institution have you made use of? (Multiple answers are possible) Pct. who made use.

[G3]	Counseling related to your studies	Career counselling ¹	Network building services ²	Online job bank	N
University	30	30	40	49	2.401
University College	37	29	31	17	514
Academy of prof. HE	37	25	29	9	538
Nordic	29	8	23	22	313
EU/EEA	32	30	38	38	2.548
3. countries	38	35	39	46	592
Technical	32	28	41	37	1.134
Natural	32	20	32	35	257
Health	31	17	17	20	169
Social	32	36	40	45	1.208
Humanities	38	23	28	35	450
Graduate in <1 year	35	34	44	45	1.060
Graduate in 1+ year	31	26	33	34	2.393
All	33	29	37	38	3.453

Note 1: E.g. individual session with counselor about career, workshop on cv writing/job interviews, workshop on working in Denmark.

Note 2: E.g. job fairs, mentor programmes, events where companies and students/graduates meet.

DAMVAD 2012

studerende er de mest flittige til at bruge online jobbank (49 pct.) og netværksdannende aktiviteter (40 pct.), mens de omvendt er dem, der bruger studievejledningen mindst (30 pct.).

På tværs af fagområder er der ikke de store forskelle; bortset fra studerende på sundhedsvidenskab, der gennemgående er mindre flittige til at benytte tilbuddene.

Tabel 7.4 ser nærmere på årsagerne til, at de studerende ikke har benyttet sig af deres uddannelsesinstitutions tilbud. I alt 42 pct. angiver, at de ikke vidste, at disse tilbud eksisterede, og det er kun ganske få (6 pct.), der angiver, at de forgæves har forsøgt at deltage, eller at de er blevet fortalt af andre, at det ikke kunne betale sig at gøre brug af dem (7 pct.).

Det er særligt de studerende på professionshøjskolerne (56 pct.) og erhvervsakademierne (55 pct.), der angiver, at de mangler viden om vejledningstilbuddene. På tilsvarende vis topper studerende fra 3. lande (52 pct.) og studerende fra de humanistiske uddannelser (54 pct.) i manglende kendskab til tilbuddenes eksistens.

TABEL 7.4

Why did you not make use of services provided by the institution? (Multiple answers are possible).

(NB: Only those who didn't make use of services provided by the educational institution). Pct.

[G4]	I didn't know they existed	Others had told me that the service was not worth it	I didn't have the time	I tried, but it was difficult to sign up/get an appointment	It's not relevant	Other	N
University	33	7	33	5	30	12	506
University College	56	7	23	7	16	11	153
Academy of prof. HE	55	6	20	6	16	8	202
Nordic	26	3	22	2	52	12	1535
EU/EEA	45	7	30	7	19	11	605
3. countries	52	9	23	6	18	10	103
Technical	40	6	35	8	25	9	268
Natural	50	5	27	5	20	11	82
Health	20	1	15	3	63	13	80
Social	41	10	29	5	15	13	239
Humanities	54	7	23	5	23	8	124
Graduate in <1 year	39	8	25	7	29	13	186
Graduate in 1+ year	43	6	29	6	23	11	675
All	42	7	28	6	25	11	861

DAMVAD 2012

7.4 Udvekslings- og ph.d.-studerende

Ser vi nærmere på udvekslingsstuderende ligger de noget lavere end studerende på en hel uddannelse i forhold til forventning til institutionernes tilbud, idet det kun er 20 pct. som i høj grad forventer dette jf. tabel 7.5. Samtidig er der også færre udvekslingsstuderende, der har oplevet at modtage denne vejledning jf. tabel 7.6, idet dette kun er tilfældet for 5 pct. af udvekslingsstuderende. Til sammenligning angiver 12 pct. af dem, som læser en hel uddannelse, at de har modtaget vejledning og information. Udvekslingsstuderende benytter også i mindre grad af institutionernes tilbud sammenlignet med studerende på en hel uddannelse jf. tabel 7.7. Derfor er det da heller ikke overraskende, at der er flere blandt udvekslingsstuderende (55 pct.), der ikke har kendskab til tilbuddene end blandt studerende på en hel uddannelse (42 pct.) jf. tabel 7.8.

Hvad angår ph.d.-studerende har de ligeledes lavere forventninger til informationer og vejledning sammenlignet med studerende, der læser en hel uddannelse jf. tabel 7.5. Ph.d.-studerende benytter sig også i mindre grad af tilbuddene, ligesom der er en større andel (57 pct.), der ikke har kendskab til tilbuddene sammenlignet med studerende på en hel uddannelse (42 pct.) jf. tabel 7.8.

7.5 Sammenfatning

Der er generelt en høj forventning blandt de internationale studerende om, at uddannelsesinstitutionerne bidrager med vejledning og information om karrieremuligheder. Det tyder dog på, at denne forventning ofte ikke indfries, idet de internationale studerende giver udtryk for, at de ikke i tilstrækkelig grad modtager den information og vejledning, som de ønsker.

Der er samtidig en relativt lille andel, som rent faktisk benytter sig af de tilbud der er, hvilket blandet andet skyldes manglende viden om tilbuddenes eksistens.

TABEL 7.5

To what extent do you expect your educational institution to provide you with general information about the career opportunities in Denmark? Pct.

[G2]	To a great extent	To some extent	To a small extent	Not at all	Total	N
Full-degree	40	48	10	3	100	3.453
Exchange	20	45	21	13	100	1.028
PhD	26	47	16	11	100	468

DAMVAD 2012

TABEL 7.6

Has your educational institution provided information and guidelines about career opportunities in Denmark after graduation? Pct.

[G1]	To a great extent	To some extent	To a small extent	Not at all	Total	N
Full-degree	12	44	30	14	100	3.453
Exchange	5	29	23	42	100	1.028
PhD	4	29	34	33	100	468

DAMVAD 2012

TABEL 7.7

Which of the following services provided by your educational institution have you made use of? (Multiple answers are possible) Pct. who made use.

[G3]	Counseling related to your studies	Career counselling ¹	Network building services ²	Online job bank	N
Full-degree	33	29	37	38	3.453
Exchange	20	17	30	18	1.028
PhD	22	15	24	11	468

Note 1: E.g. individual session with counselor about career, workshop on cv writing/job interviews, workshop on working in Denmark.

Note 2: E.g. job fairs, mentor programmes, events where companies and students/graduates meet.

DAMVAD 2012

TABEL 7.8

Why did you not make use of services provided by the institution? (Multiple answers are possible). (NB: Only those who didn't make use of services provided by the educational institution). Pct.

[G4]	I didn't know they existed	Others had told me that the service was not worth it	I didn't have the time	I tried, but it was difficult to sign up/get an appointment	It's not relevant	Other	N
Full-degree	42	7	28	6	25	11	458
Exchange	55	1	23	3	31	6	861
PhD	57	3	19	2	33	10	240

DAMVAD 2012

8 Fremtidsplaner

8.1 Fire ud af fem ønsker at blive i Danmark

Et helt centralt spørgsmål i undersøgelsen er, hvorvidt de internationale studerende forventer at overgå til det danske arbejdsmarked. Tabel 8.1 gengiver, hvor de internationale studerende forventer at søge job efter endt uddannelse, og det fremgår, at i alt 79 pct. forventer at søge efter job i Danmark, hvilket er en høj andel og på niveau med tidligere undersøgelser.

Ikke overraskende forventer mange internationale studerende også at søge jobs i deres hjemland (40 pct.) og andre lande (54 pct.). At både Danmark og andre lande er mere populære end hjemlandet indikerer, at der er tale om studerende, der i udpræget grad betragter deres jobmuligheder i et internationalt perspektiv.

Ønsket om at blive i Danmark efter endt uddannelse er udpræget i alle segmenter. Der er dog en lille

forskel i forhold til landeområder, da der er lidt færre nordiske studerende (68 pct.) og lidt flere 3. landsstuderende (83 pct.), der gerne vil blive i Danmark. Hvad angår de nordiske studerende, er de imidlertid endnu mindre tilbøjelige til at søge i andre lande (40 pct.), hvilket tyder på, at hvis de skal arbejde i udlandet, ville de vælge Danmark frem for et andet land. I øvrigt er netop nordmændene mindst tilbøjelige til at søge til andre lande, hvilket ikke overrasker i lyset af de gunstige muligheder i Norge aktuelt og i årene fremover.

Der er ikke den store forskel på andelen af studerende, som forventer at søge job i Danmark, når vi ser på tværs af fagområder. Den eneste gruppe, som skiller sig lidt ud her, er studerende på de sundhedsvidenskabelige uddannelser, hvor hele 70 pct. forventer at søge job i hjemlandet, hvilket er sammenfaldende med de føromtalte nordiske studerende.

TABEL 8.1

Where do you expect to look for a job after graduation? (Multiple answers are possible) Pct.

[E2]	In my home country	In Denmark	In other countries	Don't know	Gnsn. antal svar	N
University	44	80	59	11	1,94	2.401
University College	30	79	65	12	1,86	514
Academy of prof. HE	30	76	60	13	1,79	163
Nordic	69	68	40	11	1,88	313
EU/EEA	37	79	64	12	1,92	2.548
3. countries	39	83	53	11	1,86	592
Technical	38	83	60	11	1,92	1.134
Natural	43	80	63	14	2,00	257
Health	70	75	42	7	1,94	169
Social	39	77	62	10	1,88	1.208
Humanities	35	77	57	16	1,85	450
Graduate in <1 year	41	80	58	8	1,87	1.060
Graduate in 1+ year	40	78	61	13	1,92	2.393
All	40	79	54	11	1,84	3.454

DAMVAD 2012

Endelige er der heller ikke nævneværdige variationer i forhold til, om man er færdiguddannet inden for det næste års tid eller om man først bliver færdiguddannet om mere end et år.

8.2 Sprog og kultur er hyppige barrierer

For de studerende, der har angivet, at de *ikke* forventer at søge job i Danmark, er de tre mest hyppige årsager til fravalget af Danmark:

1. Sproglige og kulturelle barrierer (42 pct.)
2. Ønske om nærhed til familie & venner (29 pct.)
3. Mangel på netværk i Danmark (26 pct.).

Den hyppigst valgte årsag er ikke overraskende sproglige og kulturelle barrierer. Som nævnt viser tidligere undersøgelser, at dette i høj grad opleves som en barriere.

Den anden hyppigst valgte årsag til fravalg af Danmark er ønske om nærhed til familie og venner. Det er lidt overraskende, at ønsket om nærhed til familie og venner er den hyppigste årsag til, at de nordiske studerende ikke forventer at søge job i Danmark (60 pct.). Det er endvidere interessant, at mange nordiske studerende angiver bedre jobmuligheder i hjemlandet som en årsag til, at de ikke forventer at søge job i Danmark (og mod forventning skiller Norge sig ikke ud her).

TABEL 8.2

What are your main reasons for not planning to look for a job in Denmark? (Multiple answers are possible) (Only those who plan to leave) Pct.

[E6]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
University	Language and cultural barriers (42)	Family and friends (32)	Lack a network (28)	1.775
University College	Language and cultural barriers (40)	None of the above (25)	Family and friends (20)	379
Academy of prof. HE	Language and cultural barriers (43)	None of the above (26)	Family and friends (24)	369
Nordic	Family and friends (60)	Better job opportunities (33)	Lack a network (24)	252
EU/EEA	Language and cultural barriers (43)	Family and friends (25)	Lack a network (24)	1.876
3. countries	Language and cultural barriers (44)	Lack a network (32)	Family and friends (27)	395
Technical	Language and cultural barriers (39)	Family and friends (28)	Lack a network (23)	828½
Natural	Language and cultural barriers (39)	Family and friends (30)	Lack a network (23)	191
Health	Family and friends (58)	Language and cultural barriers (38)	Lack a network (25)	141
Social	Language and cultural barriers (46)	Lack a network (28)	Family and friends (26)	874
Humanities	Language and cultural barriers (41)	Lack a network (28)	Family and friends (27)	307
Graduate in <1 year	Language and cultural barriers (47)	Family and friends (33)	Lack a network (30)	776
Graduate in 1+ year	Language and cultural barriers (40)	Family and friends (27)	Lack a network (23)	1.747
All	Language and cultural barriers (42)	Family and friends (29)	Lack a network (26)	2.523

DAMVAD 2012

8.3 International erfaring og faglighed driver

Der er overordnet tre faktorer, som spiller ind på de internationale studerendes ønske om at søge job i Danmark jf. tabel 8.3:

1. International erfaring (64 pct.)
2. Faglig udvikling og erfaring (58 pct.)
3. Højere løn (48 pct.)

Der er ikke markante forskelle at spore i forhold til de forskellige grupper af studerende. Dog adskiller de nordiske studerende samt de studerende inden-

for de natur- og sundhedsvidenskabelige uddannelser sig ved, at størstedelen af dem har angivet faglig udvikling og udfordringer som en afgørende faktor. De nordiske studerende adskiller sig endvidere ved at have netværk fremfor højere løn som den tredjevigtigste faktor.

De internationale studerende, som forventer at søge job i Danmark, er også blevet spurgt om, hvilke barrierer der kan gøre det svært for udlændingen at finde et job i Danmark. Jf. tabel 8.4 er de tre hyppigste nævnte barrierer her:

TABEL 8.3

What are your main reasons (max 3) for planning to look for a job in Denmark? (Only those who plan to stay) Pct.

[E4]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
University	International experience (62)	Professionally developing and challenging (57)	Higher salary (45)	1.910
University College	International experience (68)	Professionally developing and challenging (58)	Higher salary (57)	405
Academy of prof. HE	International experience (68)	Professionally developing and challenging (59)	Higher salary (52)	406
Nordic	International experience (45)	Professionally developing and challenging (43)	Network can help me (29)	212
EU/EEA	International experience (64)	Professionally developing and challenging (59)	Higher salary (52)	2.017
3. countries	International experience (70)	Professionally developing and challenging (57)	Higher salary (41)	492
Technical	International experience (66)	Professionally developing and challenging (62)	Higher salary (53)	935
Natural	Professionally developing and challenging (55)	International experience (57)	Higher salary (43)	205
Health	Professionally developing and challenging (47)	International experience (43)	Higher salary (35)	127
Social	International experience (66)	Professionally developing and challenging (56)	Higher salary (49)	929
Humanities	International experience (60)	Professionally developing and challenging (54)	Higher salary (42)	347
Graduate in <1 year	International experience (59)	Professionally developing and challenging (56)	Higher salary (46)	851
Graduate in 1+ year	International experience (66)	Professionally developing and challenging (58)	Higher salary (49)	1.870
All	International experience (64)	Professionally developing and challenging (58)	Higher salary (48)	2.721

DAMVAD 2012

1. Sproglige barrierer (89 pct.)
2. Mange ansøgere (38 pct.)
3. Diskrimination (32 pct.).

Sproglige barrierer er den suverænt mest nævnte barriere; også på tværs af forskellige grupper. Den anden mest nævnte barriere er, at der er mange ansøgere til de ledige stillinger i Danmark. Igen gælder det alle grupper af studerende med undtagelse af studerende fra 3. lande, hvor den næst vigtigste barriere er immigrationsregler, hvilket 50 pct. nævner. En af årsagerne hertil skal findes i lovgivningen indenfor dette område. Ifølge lovgivningen kan nordiske statsborgere bo, studere og arbejde i Danmark på lige vilkår med danske statsborgere. Statsborgere fra EU/EØS og Schweiz er omfattet af retten til fri bevægelighed, men skal dog også være opmærksomme på visse reguleringer. Borge-re fra 3. lande er derimod mere regulerede. At halvdelen af de studerende fra 3. lande anser im-

migrationsreglerne som en barriere, kan derfor enten være udtryk for, at de har undersøgt lovgivningen og finder den kompliceret eller at de ikke lever op til kriterierne.

Selvom diskrimination er den tredje hyppigst angivne barrierer, er det også værd at bemærke, at mange segmenter anser kulturelle barrierer som en væsentlig barriere.

TABEL 8.4

In your opinion, which of the following barriers – if any at all – are the main reasons why foreigners might have difficulties getting a job in Denmark? (Multiple answers are possible) (Only those who plan to stay) Pct.

[E5]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
University	Language barriers (88)	Many applicants (36)	Discrimination (31)	1.910
University College	Language barriers (90)	Many applicants (45)	Discrimination (29)	405
Academy of prof. HE	Language barriers (90)	Many applicants (41)	Discrimination (38)	406
Nordic	Language barriers (84)	Many applicants (42)	Discrimination (29)	212
EU/EEA	Language barriers (90)	Many applicants (39)	Discrimination (32)	2.017
3. countries	Language barriers (87)	Immigration rules (50)	Many applicants (33)	492
Technical	Language barriers (86)	Many applicants (36)	Cultural barriers (26)	935
Natural	Language barriers (86)	Many applicants (39)	Cultural barriers (28)	205
Health	Language barriers (88)	Many applicants (29)	Cultural barriers (32)	127
Social	Language barriers (92)	Many applicants (39)	Discrimination (35)	929
Humanities	Language barriers (88)	Many applicants (42)	Discrimination (35)	347
Graduate in <1 year	Language barriers (89)	Many applicants (41)	Discrimination (37)	851
Graduate in 1+ year	Language barriers (89)	Many applicants (37)	Discrimination (29)	1.870
All	Language barriers (89)	Many applicants (38)	Discrimination (32)	2.721

DAMVAD 2012

8.4 Kontakt med institutioner

De internationale studerende, der forventer at søge arbejde i Danmark, er også blevet spurgt om de har været i kontakt med nogle af de aktører, som har forskellige tilbud rettet mod internationale borgere. Dette belyses i tabel 8.5.

I alt angiver 46 pct., at de har været inde på www.workindenmark.dk, og ligeledes er de almindelige jobcentre hyppigt frekventeret (40 pct.).

Til gengæld er der kun få, der har været i kontakt med Workindenmark-centre eller fagforeninger (hhv. 7 pct. og 5 pct.). Dette kan hænge sammen med et manglende kendskab til disse tilbud eller at de internationale studerende ikke mener at have behov for (eller ønske om) at benytte sig af dem.

TABEL 8.5

Have you been in contact with any of the following services during your stay in Denmark? (Multiple answers are possible) (Only those who plan to stay) Pct.

[E7]	www.workindenmark.dk	Workindenmark-centres	Job-center	International Citizen Service	Trade Union	A-kasse	N
University	47	7	37	13	5	18	1.910
University College	47	6	52	13	4	14	405
Academy of prof. HE	40	9	45	20	6	14	406
Nordic	7	0	11	5	8	12	212
EU/EEA	50	8	44	15	5	18	2.017
3. countries	47	8	36	14	4	14	492
Technical	42	5	41	14	4	12	935
Natural	38	3	24	22	4	15	205
Health	15	2	19	9	6	6	127
Social	56	11	44	14	5	25	929
Humanities	44	7	41	15	7	16	347
Graduate in <1 year	51	7	46	9	7	28	851
Graduate in 1+ year	43	7	37	17	4	12	1.870
All	46	7	40	14	5	17	2.712

DAMVAD 2012

8.5 Ordninger for højt kvalificeret arbejdskraft

Der findes en række forskellige ordninger, som gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at få opholds- og arbejdstilladelse. I tekstboks 8.1 er en uddybende beskrivelse af de fire mest relevante ordninger for internationale studerende. I og med studerende fra de nordiske lande og EU/EØS er omfattet af andre regler, er disse ordninger særligt relevante for studerende fra 3. lande. Disse studerende er derfor blevet spurgt ind til deres kendskab til ordninger.

Som det fremgår af tabel 8.6, angiver 18 pct. af de internationale studerende fra 3. lande, at de i høj grad kender ordningerne, mens 33 pct. angiver, at de i nogen grad kender ordningerne. De resterende 50 pct. kender kun i mindre grad eller slet ikke ordningerne.

I øvrigt angiver to tredjedele (64 pct.) af de 18 pct., der i høj grad kender ordningerne, at disse udgør en barriere for at få et job jf. tabel 8.4 ovenfor, mens det er halvdelen (49 pct.) af de 33 pct., der i nogen grad kender ordningerne.

TEKSTBOKS 8.1

Ordninger, som gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at få opholds- og arbejdstilladelse i Danmark

The Positive List: Til personer tilbudt et job inden for et område hvor der er mangel på arbejdskraft i Danmark.

The Pay Limit Scheme: Til personer tilbudt et job i Danmark med en høj løn.

The Corporate Residence Scheme: Til virksomheder med afdelinger i Danmark for at overføre medarbejdere med særlige kompetencer eller kvalifikationer fra udlandske afdelinger.

The Green Card Scheme: Til personer der ønsker at søge job i Danmark. Tager udgangspunkt i pointsystem, der vurderer sandsynligheden af at personen vil være i stand til at finde arbejde i Danmark.

Kilde: www.newtoDenmark.dk

Der er meget få studerende fra 3. lande, som går på en professionshøjskole eller et erhvervsakademi, og som forventer at søge job i Danmark efter endt uddannelse. Det er derfor ikke muligt at sige noget om forskelle i de studerendes kendskab på tværs af institutionstype.

TABEL 8.6

How familiar are you with the schemes for residence and work permit in Denmark (e.g. The Positive List, The Pay Limit Scheme, The Corporate Residence Permit Scheme, The Green Card Scheme)? (Only 3. Countries and those who plan to stay) Pct.

[F1]	To a great extent	To some extent	To a small extent	Not at all	Total	N
University	18	32	29	21	100	385
University College	12	35	24	29	100	17
Academy of prof. HE	11	40	20	29	100	35
All	18	33	28	22	100	437

DAMVAD 2012

De studerende er endvidere blevet spurgt, om de forventer, at ordningerne er relevante for dem, jf. tabel 8.7. Det fremgår her, at 66 pct. mener, at ordningerne er relevante for dem, hvis de skal søge job i Danmark. Kun 4 pct. mener, at de ikke er relevante, og de resterende 30 pct. angiver, at de ikke ved det.

Igen er det ikke muligt at sige noget om forskelle mellem studerende alt efter hvilken type institution de studerer på, da der er meget få studerende fra 3. lande, som går på en professionshøjskole eller et erhvervsakademi og forventer at søge job i Danmark.

TABEL 8.7

Do you expect any of the above mentioned schemes to be applicable to you should you wish to remain in Denmark and work upon graduating? (Only 3. countries and those who plan to stay and without “not at all”) Pct.

[F2]	Yes	No	I don't know yet	Total	N
University	70	3	29	100	348
University College	59	-	47	100	17
Academy of prof. HE	67	12	21	100	33
All	70	4	29	100	398

DAMVAD 2012

8.6 Udvekslings- og ph.d.-studerende

Afslutningsvist ser vi nærmere på udvekslingsstuderendes og ph.d.-studerendes fremtidsplaner.

Som det fremgår af tabel 8.8, forventer ca. hver femte af udvekslingsstuderende at vende tilbage til Danmark på et senere tidspunkt med henblik på at tage en fuld uddannelse. En undtagelse findes blandt de nordiske studerende, hvor andelen blot udgør 6 pct. Efter endt uddannelse forventer 50 pct. af udvekslingsstuderende at søge job i Danmark jf. tabel 8.9. Taget i betragtning af at 4 ud af 5 ikke forventer at færdiggøre deres uddannelse i

Danmark, må dette betragtes som en høj andel.

Tabel 8.12 sammenligner de primære grunde til at søge arbejde i Danmark, og her ligner studerende på en hel uddannelse og udvekslingsstuderende hinanden hér, idet de tre vigtigste årsager blandt begge grupper studerende er international erfaring, faglig udvikling og erfaring og højere løn. Udvekslingsstuderende anser også sproglige barrierer, som den væsentligste for overgang til det danske arbejdsmarked jf. tabel 8.11. De adskiller sig dog fra studerende, der læser en hel uddannelse, ved at have immigrationsregler som den anden hyppigst valgte barriere og skatteniveauet i Danmark som den tredje hyppigst valgte barriere. Den for-

TABEL 8.9

Where do you expect to look for a job after graduation? (Multiple answers are possible). Pct.

[E2]	In my home country	In Denmark	In other countries	Don't know	Gnsn. antal svar	N
Full-degree	40	79	54	11	1,84	3.454
Exchange	64	50	60	17	1,91	1.028
PhD	40	68	56	14	1,78	468

DAMVAD 2012

TABEL 8.8

Do you plan to return to Denmark at a later stage to study a full degree programme? (Exchange students only). Pct.

[E1]	Yes	No	Don't know	Total	N
University	21	26	53	100	866
University College	25	20	55	100	115
Academy of prof. HE	28	19	53	100	47
Nordic	6	39	55	100	33
EU/EEA	24	23	53	100	705
3. countries	19	29	51	100	290
Technical	27	18	55	100	311
Natural	27	17	56	100	77
Health	22	25	53	100	21
Social	17	33	50	100	427
Humanities	25	20	55	100	142
All	22	25	53	100	1.028

DAMVAD 2012

skel kan skyldes, at en større andel af udvekslingsstuderende er fra 3.lande.

Af tabel 8.13 fremgår det ikke overraskende, at udvekslingsstuderende er dem, der generelt benytter de forskellige tilbud mindst. Også her er www.workindenmark.dk den mest brugte service, mens jobcentre ikke er nær så brugt blandt udvekslingsstuderende (14 pct.) som blandt studerende på en hel uddannelse (40 pct.).

Hvad angår ph.d.-studerende, belyser tabel 8.14, hvor ph.d.-studerende forventer at søge job henne efter end uddannelse. Omkring en tredjedel forventer at søge job indenfor den universitetsverdenen (33 pct.), mens en anden tredjedel forventer at søge en forskerstilling uden for universiteterne (30 pct.). 13 pct. forventer at søge en stilling i den private sektor, mens 4 pct. forventer at søge en stilling i det offentlige. De resterende 18 pct. er endnu uafklarede omkring, hvor de vil søge job.

TABEL 8.10

What are your main reasons for not planning to look for a job in Denmark? (Multiple answers are possible) (Only those who plan to leave) Pct.

[E6]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
Full-degree	Language and cultural barriers (42)	Family and friends (29)	Lack a network (26)	2.523
Exchange	Language and cultural barriers (41)	Family and friends (41)	Lack a network (26)	853
PhD	Language and cultural barriers (38)	Family and friends (34)	Lack a network (20)	328

DAMVAD 2012

TABEL 8.11

In your opinion, which of the following barriers – if any at all – are the main reasons why foreigners might have difficulties getting a job in Denmark? (Multiple answers are possible) (Only those who plan to stay) Pct.

[E5]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
Full-degree	Language barriers (89)	Many applicants (38)	Discrimination (32)	2.721
Exchange	Language barriers (80)	Immigration rules (28)	Danish tax level (25)	513
PhD	Language barriers (82)	Immigration rules (40)	Cultural barriers (33)	319

DAMVAD 2012

TABEL 8.12

What are your main reasons (max 3) for planning to look for a job in Denmark? (Only those who plan to stay) Pct.

[E4]	#1 important (pct.)	#2 important (pct.)	#3 important (pct.)	N
Full-degree	International experience (64)	Professionally developing and challenging (58)	Higher salary (48)	2.721
Exchange	International experience (79)	Professionally developing and challenging (66)	Higher salary (41)	513
PhD	Professionally developing and challenging (60)	International experience (46)	Higher salary (32)	319

DAMVAD 2012

I den forbindelse er det værd at bemærke, at det særligt er ph.d.-studerende fra de nordiske lande og EU/EØS-landene, som er uafklarede omkring, hvor de vil søge job.

Tabel 8.9 viser, at mens 79 pct. studerende på en hel uddannelse ønsker at søge job i Danmark efter endt uddannelse, er den samme andel 68 pct. for ph.d.-studerende. Der er dog ikke en højere andel af ph.d.-studerende, som ønsker at søge job i hjemlandet.

Ph.d.-studerende ligner studerende på en hel uddannelse, hvad angår primære grunde til at søge i Danmark jf. tabel 8.12. Der er dog forskel på hvad studerende, der læser en hel uddannelse, og ph.d.-studerende ser som de væsentligste barrierer for overgang til det danske arbejdsmarked jf. tabel 8.11. Selvom den hyppigst valgt barrierer er sproglige barrierer blandt begge grupper, adskiller ph.d.-studerende sig ved at have immigrationsregler som den anden hyppigst valgte barriere og kulturelle barrierer som den tredje hyppigst valgte barriere. Også her er en af forklaringerne den store

TABEL 8.14

What career do you plan to pursue after finishing your PhD? (PhD's only). Pct.

[E3]	Academic (at a uni- versity or a college)	Research position at an institute (public or private)	Other po- sition in the public sector	Other po- sition in the private sector	I'm not sure	Other	Total	N
Nordic	26	20	9	11	31	3	100	35
EU/EEA	29	27	3	14	26	1	100	208
3. countries	38	35	5	13	10	1	100	240
Technical	25	26	1	24	21	2	100	103
Natural	31	36	4	9	19	1	100	223
Health	25	34	10	13	16	2	100	68
Social	56	10	7	10	17	-	100	59
Humanities	47	13	-	20	20	-	100	15
All	33	30	4	13	18	1	100	483

DAMVAD 2012

TABEL 8.13

Have you been in contact with any of the following services during your stay in Denmark? (Multiple answers are possible) (Only those who plan to stay). Pct.

[E7]	www.workin Denmark.dk	Workin- Denmark- centres	Job- center	International Citizen Ser- vice	Trade Union	A- kasse	N
Full-degree	46	7	40	14	5	17	2.712
Exchange	24	3	14	12	1	1	513
PhD	36	3	17	23	9	31	319

DAMVAD 2012

andel af studerende fra 3. lande blandt ph.d.-studerende.

Ph.d.-studerende benytter sig også i mindre grad af de forskellige tilbud rettet mod internationale borger jf. tabel 8.13. Det er dog også blandt denne gruppe www.workindenmark.dk, som er det mest anvendte tilbud. Det er værd at bemærke, at en lavere andel af ph.d.-studerende benytter sig af jobcentre (17 pct.) sammenlignet med studerende på en hel uddannelse (40 pct.). Til gengæld er der en højere andel af ph.d.-studerende (23 pct.), som benytter sig af Internationale Citizen Service centre.

Hvad angår 3. landsstuderende viser tabel 8.15 nærmere på kendskabet til ordninger, som gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at få opholds- og arbejdstilladelse i Danmark (er kun stillet til studerende fra 3. lande, der ønsker at blive). Kendskabet til ordningerne er på samme niveau blandt ph.d.-studerende, som blandt studerende

på en hel uddannelse. Blandt udvekslingsstuderende er der kun 1 pct., der angiver, at de i høj grad kender ordningerne. Til gengæld fremgår det af tabel 8.16, at der også er nogle færre udvekslingsstuderende (45 pct.), der forventer, at ordningerne er relevante for dem, i sammenligning med studerende på en hel uddannelse (70 pct.) og ph.d.-studerende (78 pct.).

TABEL 8.16

Do you expect any of the above mentioned schemes to be applicable to you should you wish to remain in Denmark and work upon graduating? (Only 3. countries and those who plan to stay and without "not at all") Pct.

[F2]	Yes	No	I don't know yet	Total	N
Full-degree	70	4	29	100	398
Exchange	45	6	54	100	113
PhD	78	4	19	100	145

DAMVAD 2012

TABEL 8.15

How familiar are you with the schemes for residence and work permit in Denmark (e.g. The Positive List, The Pay Limit Scheme, The Corporate Residence Permit Scheme, The Green Card Scheme)? (Only 3. Countries and those who plan to stay). Pct.

[F1]	To a great extent	To some extent	To a small extent	Not at all	Total	N
Full-degree	18	33	28	22	100	437
Exchange	1	29	36	34	100	120
PhD	19	46	22	14	100	156

DAMVAD 2012

8.7 Sammenfatning

Undersøgelsen viser, at 4 ud af 5 internationale studerende, som læser en hel uddannelse i Danmark, forventer at søge job i Danmark efter endt uddannelse. Det er særligt studerende fra 3. lande, som forventer at søge job i Danmark, mens det omvendt er de nordiske studerende som i mindre grad forventer at søge job i Danmark.

De studerende, som ønsker at søge job i Danmark, gør det ud fra et ønske om at opnå international erfaring, faglig udvikling og erfaring og en højere løn. Omvendt angiver dem, som ikke forventer at søge job i Danmark, at deres fravalg beror på en forventning om sproglige og kulturelle barrierer og et ønske om nærhed til familie og venner.

Selvom en stor andel af 3. landsstuderende forventer at søge job i Danmark, er det under halvdelen som har kendskab til de ordninger, som ville give dem mulighed for at blive i Danmark efter endt uddannelse.

9 Hvad forklarer et ønske om at søge job i Danmark efter endt uddannelse?

Et helt centralt spørgsmål i undersøgelsen drejer sig om, hvad der har betydning for, at internationale studerende ønsker at overgå fra uddannelse til det danske arbejdsmarked. Dette kapitel ser vi nærmere på en række faktorer, som antages at have betydning for fastholdelsen af internationale studerende efter endt uddannelse. Helt konkret har vi set nærmere på 10 faktorer, som er udvalgt på baggrund af en teoretisk og empirisk forventning til hvilke faktorer, der er afgørende for, om man forventer at søge job i Danmark efter endt uddannelse. Med afsæt i spørgeskemaundersøgelsens resultater fastslås det, hvorvidt de forventede sammenhænge mellem udvalgte faktorer og fastholdelse i Danmark be- eller afkræftes.

De 10 faktorer er som følger:

- 1) **Længde af ophold:** Studerende, der læser en hel uddannelse, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet de opnår en arbejdsmarkedskompatibel uddannelse og større sproglige/kulturelle kompetencer.
- 2) **Fagområde:** Studerende, der studerer inden for natur-, teknik- og sundhedsvidenskab, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet disse arbejdsområder er mindre afhængige af sproglige/kulturelle kompetencer.
- 3) **Tilfredshed med studiet:** Studerende, der er mest tilfredse med studiet, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet de har en positiv oplevelse af at være i Danmark.
- 4) **Arbejdsmarkedstilknytning:** Studerende, der har et studiejob, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet de

opnår direkte kontakt til og erfaring med det danske arbejdsmarked.

- 5) **Brug af karrierevejledning:** Studerende, der opsøger karrierevejledning, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet vejledningen styrker forudsætningerne herfor.
- 6) **Jobsituation i hjemland:** Studerende, der kommer fra lande med højere arbejdsløshed, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet de har et økonomisk incitament til at blive.
- 7) **Oprindelsesland:** Studerende, der kommer fra andre nordiske lande, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet de sproglige/kulturelle udfordringer er relativt minimale.
- 8) **Danskkundskaber:** Studerende, der har gode danskkundskaber, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet sprogkompetencen er væsentlig på det danske arbejdsmarked.
- 9) **Netværk blandt danskere:** Studerende, der i høj grad socialiserer med danskere, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet forståelsen for dansk kultur og sprog er væsentlig på det danske arbejdsmarked.
- 10) **Dansk partner:** Studerende, der har en dansk partner i Danmark, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark – idet disse er mere og bredere socialt forankrede i Danmark qua partnerens netværk.

I det følgende gennemgår vi faktorerne én for én.

9.1 Studerende på en hel (ph.d.)-uddannelse er mere tilbøjelige til at blive i Danmark

Den første faktor vi ser nærmere på er typen af studieophold. Forventningen er, at studerende, der er på en **hel uddannelse**, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark, fordi de har i højere grad opnået en arbejdsmarkedskompatibel uddannelse og større sproglige og kulturelle kompetencer ved at have opholdt sig i Danmark i længere tid end udvekslings-studerende. Blandt andet forventes det, at disse studerende har bedre forudsætninger for at kunne tale dansk.

Der er en sammenhæng mellem type og ophold om de studerende forventer at søge job i Danmark jf. tabel 9.1. Som det fremgår, forventer 79 pct. af dem, som læser en hel uddannelse, og 68 pct. af dem, som tager en ph.d. at søge job i Danmark. Dette gælder kun for 50 pct. af udvekslingsstuderende. Det kan derfor konkluderes, at studerende

på en hel uddannelse er mere tilbøjelige til at ville søge job i Danmark.

9.2 Fagområde har ikke betydning

Den anden faktor, som antages at have en betydning for fastholdelse, er fagområde. Her er forventningen, at studerende, der studerer indenfor **natur-, teknik- og sundhedsvidenskab**, er mere tilbøjelige end andre til at søge arbejde i Danmark ud fra antagelsen om, at disse arbejdsområder er mindre afhængige af sproglige og kulturelle kompetencer.

Som det fremgår af tabel 9.2, forventer 77 pct. af de studerende på de tekniske uddannelser at søge job i Danmark, mens det gælder for hhv. 71 pct. og 70 pct. af de studerende på de naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige uddannelser. Selvom dette er en høj andel, er den ikke markant højere end blandt studerende på de samfundsviden-

TABEL 9.1

Where do you expect to look for a job after graduation? (Multiple answers are possible) Pct.

	Full-degree	Exchange	PhD	N
Plan to stay	79	50	68	3.553
Plan to leave	21	50	32	1.396
All	100	100	100	4.949

DAMVAD 2012

TABEL 9.2

Where do you expect to look for a job after graduation? (Multiple answers are possible) Pct.

[E2]	Plan to stay	Plan to leave	N
Technical	83	18	1.134
Natural	80	20	257
Health	75	25	169
Social	77	23	1.208
Humanities	77	23	450
All	79	21	3.453

DAMVAD 2012

skabelige og humanistiske uddannelser.

Hvad angår den anden faktor vurderes det, at fagområde ikke umiddelbart har en betydning for fastholdelse, da det ikke kan bekræftes, at internationale studerende inden for de natur-, teknik- og sundhedsvidenskabelige områder ikke er mere tilbøjelige end internationale studerende inden for samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelse til at ville søge job i Danmark efter endt uddannelse.

9.3 Tilfredshed med studiet har betydning

Den tredje faktor, som antages at have betydning for fastholdelse, er de internationale studerendes tilfredshed med studiet. De studerende, der er mest tilfredse med studiet, forventes mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark ud fra antagelse om, at en positiv oplevelse af uddannelsen vil øge deres tilbøjelighed til at blive.

I tabel 9.3 ses det, at dem, der planlægger at søge job i Danmark efter endt uddannelse, er mere tilfredse med kvaliteten af uddannelsen (83 pct.) end dem, som planlægger at søge job i deres hjemland eller i et andet land end Danmark (74 pct.).

Det konkluderes derfor, at hypotese 3 (H3) kan bekræftes, da der er en sammenhæng mellem graden af tilfredshed med kvaliteten af den danske

uddannelse og tilbøjelighed til at søge og få arbejde i Danmark efter endt uddannelse.

9.4 Arbejdsmarkedserfaring har betydning

Den fjerde faktor er de studerendes kendskab til det danske arbejdsmarked. Her er forventningen at studerende, der har et studiejob under deres ophold i Danmark, er mere tilbøjelige end andre til at ville søge efter job i Danmark. Gennem studiejobbet formodes det, at de opnår direkte kontakt til og erfaring med det danske arbejdsmarked.

Generelt er der, som beskrevet i kapitel 6, under en tredjedel af de internationale studerende, der har et studiejob. Som det fremgår af tabel 9.5, er der blandt dem, der planlægger at søge job i Danmark, 35 pct., der har et studiejob, mens det blandt dem, som ikke planlægger at søge job i Danmark, er 28 pct., der har et studiejob. Dog er en langt større andel af dem, der planlægger at søge job i Danmark, interesserede i at få et studiejob (57 pct. vs. 20 pct.).

Adspurgte om de vigtigste årsager til at have et studiejob angiver kun en meget lille andel (3 pct.) af de internationale studerende, at de har et studiejob med det formål at få indsigt i det danske arbejdsmarked, jf. tabel 9.4.

TABEL 9.3

In general, how satisfied are you with the quality of education in Denmark? Pct.

	...the quality of education in Denmark? (pct. satisfied/very satisfied)	... your stay in Denmark (housing, work, friends etc.)? (pct. satisfied/very satisfied)	N
Plan to stay	81	69	2.721
Plan to leave	72	55	732
All	80	66	3.453

DAMVAD 2012

Det samme gør sig gældende for dem, der gerne vil søge job i Danmark. 72 pct. angiver til gengæld, at de først og fremmest har et studiejob for at dække leveomkostninger, mens 18 pct. angiver, at de har et studiejob for at få erhvervserfaring jf. tabel 9.5. Selvom erfaring med det danske arbejdsmarked ikke bliver angivet som den vigtigste årsag til at have et studiejob, kan det stadig være afgørende for at få kontakt til og kendskab til det danske arbejdsmarked. Tallene tyder dermed også på, at dette kendskab måske ikke er en motiverende faktor for at søge studiejob, men i stedet har en betydning for at man derefter er mere positivt indstillet i forhold til at træde ind på det danske arbejdsmarked.

Det vurderes derfor samlet set, at studiejob øger tilbøjeligheden til at søge og få job i Danmark, selvom det ikke nødvendigvis er motiveret af et ønske om indsigt i det danske arbejdsmarked.

9.5 Karrierevejledning har betydning

Den femte faktor, som forventes at have en betydning for fastholdelse, er mulighederne for karrierevejledning: Antagelsen er, at studerende, der **opsøger karrierevejledning** under deres ophold i Danmark, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark. Det forventes, at det sker, fordi vejledning styrker forudsætningerne herfor.

TABEL 9.4

What are the main reasons for having a student job? (Multiple answers are possible) (only full-degree). Pct.

	To cover living expenses	To obtain insights into the Danish labour market	To get work experience	Other	Gnsn. antal svar	N
Plan to stay	73	4	17	7	1,01	943
Plan to leave	78	2	15	5	1,14	203
All	74	3	16	7	1,00	1.146

DAMVAD 2012

TABEL 9.5

Do you currently have a student job (part time)? (only full-degree). Pct.

	Yes	No, but interested	No, and not interested	Total	Pct. of 'No' who earlier had a student job in Denmark	Pct. of 'Yes' with a job relevant to their field of study	N
Plan to stay	35	57	8	100	21	37	2.721
Plan to leave	28	20	36	100	18	34	732
All	33	56	11	100	20	36	3.453

DAMVAD 2012

Brugen af karrierevejledning fremgår af tabel 9.6 og er defineret som en individuel session med en vejleder, workshop om det gode cv/det gode job interview eller en workshop om at arbejde i Danmark. Som det fremgår, er der en højere andel af studerende, som forventer at søge job i Danmark (31 pct.), som har benyttet sig af karrierevejledning, end for studerende, der ikke forventer at søge job i Danmark (20 pct.).

TABEL 9.6

Which of the following services provided by your educational institution have you made use of? (Multiple answers possible) Pct. who made use.

[G3]	Plan to leave	Plan to stay	N
Counseling related to studies	33	32	1.121
Career counseling	20	31	992
Network building	33	38	1.263
Online job bank	30	40	1.302
None of the above	31	23	861

Kilde: DAMVAD 2012

Det vurderes derfor, at deltagelse i karrierevejledning øger tilbøjeligheden til at søge og få job i Danmark og også siges at være gældende for andre typer af vejledning, der alle styrker forudsætningerne for at ville indtræde på det danske arbejdsmarked.

9.6 Udsigt til arbejdsløshed i hjemlandet har ikke betydning

Situationen på de internationale studerendes hjemlige arbejdsmarked forventes også at have betydning for fastholdelse efter de internationale studerende efter endt uddannelse. Forventningen er, at studerende, der kommer fra lande med højere arbejdsløshed, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark. Antagelsen er, at udsigten til arbejdsløshed og det økonomiske incitament ved udsigten til at kunne komme i arbejde i Danmark vil øge tilbøjeligheden til at blive.

Når vi ser på motivationen for at søge arbejde i Danmark var de tre vigtigste faktorer:

1. International erfaring (64 pct.)
2. Faglig udvikling og erfaring (58 pct.)
3. Højere løn (48 pct.)

Den tredje mest valgte faktor er altså muligheden for at få en højere løn end i hjemlandet (48 pct.). Dette taler for et økonomisk incitament for at søge job i Danmark, men tyder ikke på, at dette en direkte konsekvens af arbejdsløshed i hjemlandet. Der er således kun 32 pct., som angiver høj arbejdsløshed i hjemlandet, som årsagen til at ville lede efter job i Danmark.

Det vurderes derfor, at arbejdsløshed i hjemlandet ikke umiddelbart øger tilbøjeligheden til at ville søge job i Danmark.

9.7 Nordiske studerende er ikke mere tilbøjelige til at søge job i Danmark

En anden faktor, som forventes at have betydning, er, hvilket landeområde de internationale studerende kommer fra. Det antages således, at studerende, der kommer fra andre nordiske lande, er mere tilbøjelige end andre til at ville søge efter arbejde i Danmark grundet færre sproglige og kulturelle barrierer.

Det fremgår af tabel 9.7, at de nordiske studerende er mindre tilbøjelige end studerende fra EU/EØS-lande og 3. lande til at ville søge arbejde i Danmark. De forventer derimod i langt højere grad at søge job i deres hjemland, hvilket ikke kun gælder for norske studerende (der aktuelt har et gunstigt arbejdsmarked).

Det vurderes derfor, at nordiske studerende ikke er mere tilbøjelige end andre til at søge og få job i Danmark.

TABEL 9.7

Where do you expect to look for a job after graduation? (Multiple answers are possible) Pct.

[E2]	Plan to stay	Plan to leave	N
Nordic	68	32	314
EU/EEA	79	21	2.548
3. countries	83	17	592
All	79	21	3.4553

DAMVAD 2012

9.8 Danskkundskaber er begrænsede, men afgør ikke om man vil søge job i Danmark

Danskkundskaber er også en faktor, som antages at have betydning for fastholdelse af de internationale studerende. Her er antagelsen, at studerende, der har gode danskundskaber, er mere tilbøjelige end andre til at ville søge arbejde i Danmark. Det baseres på, at sprogkompetencer er væsentlige på det danske arbejdsmarked, og manglen på samme derfor repræsenterer en væsentlig barriere for at indtræde på det.

Som det fremgår af tabel 9.8, er de selvvaluerede danskundskaber blandt dem, der ønsker at blive, kun marginalt bedre end blandt dem, der ikke ønsker at blive (forskellen er lidt større, når der renses for nordiske studerende).

TABEL 9.8

Please assess your Danish language skills. Pct.

	Plan to leave	Plan to stay	N
Fluent	4	6	187
Proficient	8	7	245
Conversant	11	16	518
Basic knowledge	43	48	1.618
Don't know any Danish	35	23	885
All	100	100	3.543

DAMVAD 2012

Danskkundskaber har således ikke umiddelbart betydning for de internationale studerendes ønske om at blive og arbejde i Danmark – men danskundskaberne er generelt begrænsede og fortsat en væsentlig barriere jf. kapitel 8.

9.9 Et dansk netværk har betydning

Den niende faktor, som forventes at have betydning for fastholdelsen, er netværk blandt danskere. Forventninger er, at de, der i høj grad har samvær med danskere, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark, idet netværk blandt danskere og forståelsen for dansk kultur og sprog er væsentlig på det danske arbejdsmarked.

Denne antagelse underbygges, når man ser på andelen af internationale studerende, der socialt har samvær med danskere fordelt på, om de forventer at søge efter arbejde i Danmark eller ej. Som det fremgår af tabellen nedenfor, omgås 36 pct. af dem, som forventer at søge job i Danmark ofte danskere, mens dette gør sig gældende for 24 pct. af dem, som ikke forventer at søge job her.

TABEL 9.9
How often do you socialize with Danes? Pct.

	Plan to leave	Plan to stay	N
Regularly	28	37	1.201
Sometimes	38	37	1.289
Seldom	29	24	862
Never	5	2	101
All	100	100	3.453

Kilde: DAMVAD 2012

Det vurderes derfor, at samvær med danskere umiddelbart øger tilbøjelige til at ville søge job i Danmark.

9.10 Partner i Danmark

Det at have en dansk partner er også en faktor, som anses som betydningsfuld for fastholdelse af de internationale studerende. Her forventes det, at studerende, der har en dansk partner i Danmark, er mere tilbøjelige end andre til at søge og få arbejde i Danmark. Dette antages at hænge sammen med en dybere og bredere social forankring i Danmark på grund af partnerens netværk.

Idet langt de fleste studerende ikke har ønsket at besvare spørgsmålet om civilstand/forhold, er det ikke muligt at sige noget validt om denne faktor. Derfor kan derfor ikke afgøres om, at det at have en dansk partner gør internationale studerende mere tilbøjelig til at søge og få arbejde i Danmark.

9.11 Sammenfatning

Som opsummering kan følgende faktorer siges **at have en betydning** for fastholdelsen af internationale studerende efter endt uddannelse:

- (1) Længde af ophold (studerende på en hel uddannelse og ph.d.studerende er mere tilbøjelige til at ville søge job i Danmark)
- (3) Tilfredshed med kvaliteten af den danske uddannelse (studerende, der er mest tilfredse med studiet, er mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)
- (4) Arbejdsmarkedstilknytning (studerende, der har et studiejob under deres ophold i Danmark, er mere tilbøjelige til at ville søge efter job i Danmark)
- (5) Deltagelse i karrierevejledning (studerende, der opsøger karrierevejledning under deres ophold i Danmark, er mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)
- (9) Dansk netværk (studerende, der i højere grad socialiserer med dansker, er mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

Omvendt kan følgende faktorer siges **ikke umiddelbart at have en betydning** for fastholdelsen af internationale studerende efter endt uddannelse:

- (2) Fagområde (studerende indenfor natur-, teknik- og sundhedsvidenskab, er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)
- (6) Situationen på det hjemlige arbejdsmarked (dem, der kommer fra lande med højere arbejdsløshed, er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

(7) Landeområde (nordiske studerende er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

(8) Dansk kundskaber (studerende med gode dansk kundskaber er ikke mere tilbøjelige til at ville søge arbejde i Danmark)

10 Appendiks 1: Metodebeskrivelse

10.1 Populationen

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført blandt internationale studerende på videregående uddannelser i Danmark. Med internationale studerende menes studerende, der er tilflyttet Danmark med det formål at studere. Internationale studerende omfatter studerende fra de øvrige nordiske lande, EU/EØS-lande, samt studerende fra lande uden for EU/EØS (såkaldte tredjelande). Internationale studerende dækker studerende, der er indskrevet på en hel dansk uddannelse, samt studerende på studieophold (kortere ophold) i Danmark. Med videregående uddannelser menes alle videregående og ordinære uddannelser på erhvervsakademi-, (professions)bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau på erhvervsakademierne, professionshøjskolerne, de kunstneriske og maritime uddannelsesinstitutioner og universiteterne under Uddannelsesministeriet. Populationen udgjorde i 2010/11 godt 29.000 studerende fordelt over hele landet.

10.2 Sampling og indsamlingsmetode

Populationen er spredt ud over en lang række uddannelsesinstitutioner, og af både praktiske og juridiske grunde er der ikke let adgang til komplette kontaktoplysninger og karakteristika, der kan muliggøre en central samlingprocedure. Der er derfor forsøgt gennemført en fuld populationsundersøgelse, der tilvejebringer det bedste mulige datagrundlag, og som imødekommer problemer med kritisk masse i særlige segmenter i tilfælde af en lav svarprocent. Samtidig er det også den tilgang, der har været nemmest at håndtere for institutionerne, idet disse undgår at skulle forholde sig til en særlig samplingprocedure.

Der er blevet benyttet et webbaseret spørgeskema, som har været valgt i lyset af, at populationen udgør en målgruppe, som er vant til at benytte

e-mail og internettet, og i lyset af at det ville have været uforholdsmæssigt ressourcekrævende at gennemføre undersøgelsen telefonisk eller postalt, når der er tale om en fuld populationsundersøgelse.

En anden væsentlig fordel ved at gennemføre en fuld populationsundersøgelse er, at en sådan udgør et solidt udgangspunkt for at etablere et panel af udenlandske studerende, der kan geninterviewes over tid. Et panel giver en unik mulighed for at isolere de betydningsfulde variable, der kan forklare, hvorfor man efter endt uddannelse bliver i Danmark og arbejder – fx hvad der under studiet karakteriserer dem, der senere ender med at tage ansættelse i Danmark.

10.3 Indsamling af kontaktoplysninger

Kontaktoplysningerne på de internationale studerende er indsamlet af DAMVAD med støtte fra UI. Helt konkret har processen været som følger:

- DAMVAD anmeldte undersøgelsen til Datatilsynet
- DAMVAD lokaliserede med støtte fra UI relevante medarbejdere på de ca. 38 uddannelsesinstitutioner under Uddannelsesministeriet, der udbyder videregående uddannelser.
- UI udarbejdede et varslingsbrev til institutionerne, som indeholdte information om undersøgelsens baggrund og formål, samt formel tilfaldelse til at udlevere kontaktoplysninger i form af e-mailadresser til DAMVAD.
- DAMVAD kontaktede institutionerne, som overleverer kontaktoplysninger.

Processen med at indsamle kontaktoplysninger viste sig tidskrævende, og det var ikke i alle tilfælde muligt at fremskaffe e-mailadresser. Der blev i alt indhentet ca. 15.000 gyldige e-mailadresser.

10.4 Repræsentativitet

Der er alt i alt opnået 4.949 besvarelser svarende til 33 pct. af antallet af e-mailadresser. Blandt de institutioner, der ikke har stillet e-mailadresser til rådighed, indvilligede nogle i at lægge et link på deres intranet til internationale studerende, mens andre slet ikke ønskede at deltage.³ Når der tages højde for, at nogle studerende således har haft mulighed for at blive opmærksomme på undersøgelsen via deres intranet, estimeres svarprocenten til at være 25-30 pct.

Undersøgelsens svarprocent er ikke høj, men dog på samme niveau, som i lignende undersøgelser blandt (internationale) studerende i Danmark, som fx de toneangivende International Student Barometer og Eurostudent. En lav svarprocent siger i øvrigt ikke noget i sig selv om, hvor repræsentativ undersøgelsen er; det afgørende er bortfaldet. Med henblik på at estimere afvigelser fra de kendte, aggregerede tal er der skelet til Uddannelsesministeriets mobilitetsstatistik for 2012 (som ikke er offentliggjort endnu), og denne sammenligning viser, at repræsentativiteten generelt er god, selvom der er tre mindre afvigelser.

For det første er universiteterne en smule overrepræsenteret (med ca. 20 pct.), hvilket formodentlig skyldes, at det her har været nemt at etablere kontakt til de internationale studerende, idet vi for alle otte universiteter har fået stillet e-mailadresser til rådighed. For det andet er teknisk videnskab overrepræsenteret (med ca. 11 pct.), hvilket skyldes, at navnlig DTU har haft mange deltagende studerende. For det tredje er de nordiske studerende underrepræsenteret (med ca. 15 pct.)

³ Niels Brock er eneste institution med mange internationale studerende som ikke har ønsket at medvirke i undersøgelsen, og resultater for erhvervsakademierne omfatter således ikke denne institution.

hvilket skyldes, at de – eller deres institution – ikke altid opfatter dem som internationale studerende, hvilket er et velkendt problemstilling i lignende undersøgelser.

10.5 Udvikling af spørgeskema

Spørgeskemaet blev udarbejdet på engelsk og udvikles med udgangspunkt i eksisterende viden på feltet. Endvidere blev styregruppen inddraget i udarbejdelse af spørgeskemaet.

Da første udkast af spørgeskemaet forelå, fremsendtes det til styregruppen til kommentering. Herefter gennemgik spørgeskemaet en grundig pilottest på fire respondenter fra hver af de tre målgrupper; (1) udvekslingsstuderende, (2) bachelor/kandidatstuderende og (3) ph.d.-studerende.

Pilottesten havde til formål at afgøre om:

- Spørgsmålene var entydige og klare
- Svarkategorier var dækkende og relevante
- Om der var spørgsmål som var irrelevante
- Om alle væsentlige emner blev dækket
- Om spørgeskemaet var bygget logisk op.

AU og VIA var behjælpelige med at skaffe adgang til pilottestere. I udvælgelsen af respondenter til pilottest sikredes spredning i uddannelsesretning samt nationalitet.

Pilottesten og de ændringer, den giver anledning til, blev afrapporteret i et særskilt notat til opdragsgiverne.

Det endelige spørgeskema fremgår af det følgende appendiks 2.

11 Appendiks 2: Spørgeskema

A) Background questions

Items calculated = ca. 14

[A1 – single]

What is your country of origin?

[LIST with all countries]

>>> four segments:

- Denmark > screenout
- A Nordic country
- An EU/EEA(EØS) country
- Another country

[A2 – single]

Have you lived in Denmark for more than 12 months BEFORE you started studying at your current programme?

Yes, I lived in Denmark for more than 12 months BEFORE I started studying at my current programme

No

[A3 – single]

Did you come to Denmark with the primary purpose of studying – or did you primarily come for other reasons?

I primarily came to study

I primarily came for other reasons > screenout

[A4 – single]

What is your gender?

Male

Female

Prefer not to say

[A5 – single]

What is your age?

[LIST 15-70 years]

Prefer not to say

[A6 – single]

What is the postal code of your address in Denmark?

[OPEN – 4 digits]

Don't know

Prefer not to say

[A7 – single]

What is your marital status?

Married

Cohabiting

In a long-term relationship, but not cohabiting

Single

Prefer not to say

Condition: A7 not 'single'

[A8 – single]

Does your partner also live in Denmark?

Yes

Yes, my non-Danish partner also lives in Denmark

Yes, my Danish partner also lives in Denmark

No

Prefer not to say

[A9 – single]

What is your formal status as a student?

Exchange or visiting student

Full-degree student

PhD student

Other > screenout

[A10 – single]

What degree programme are you currently studying?

Two-year Academic Profession (AP) Degree Programme (including foundation course)

Professional Bachelor degree's programme (including top-up programme)

Bachelor's degree programme

Master's degree programme

PhD programme

Other – specify:

[A11 – single]

When do you plan to finish your degree?

Autumn 2012

Spring 2013

Autum 2013

Spring 2014

Autum 2014

Spring 2015

Autum 2015

Spring 2016

Autum 2016

Other

[A12 – single]

What is the field of your education?

Humanities and liberal arts (e.g. arts, education, pedagogy, design, media)

Social sciences (e.g. business administration, economics, political science, law)

Natural science (e.g. chemistry, biology, agricultural, biotech)

Technical science (e.g. engineering, IT)

Health science (e.g. medicine, nursing, nutrition)

Other, please specify:

[A13 – single]

Please assess your Danish language skills.

Fluent

Proficient

Conversant

Basic knowledge

Don't know any Danish at all

[A14 – single]

Are you currently enrolled in or have you been enrolled in a Danish course?

Yes

No

Condition: PhD cf. A9/A10

[A15 - single]

Prior to joining the PhD programme did you study at a Danish educational institution?

Yes, I completed my masters/bachelor degree at a Danish educational institution

Yes, I spend time at a Danish educational institution as an exchange/visiting student

No

Other, please specify:

B) Motivation for studying in Denmark

Items calculated = ca. 7

[B1 – single]

Was Denmark your first choice for studying abroad?

Yes

No

Condition: Not PhD cf. A9/A10

[B2 – multiple]

What factors were the most important when deciding to study in Denmark? NB: You may choose up to 5 factors.

The institution is known for offering high quality teaching and education

The institution is known for high research and academic standards in my area of specialisation

The institution offers English taught degree programmes and courses

My home institution has an exchange agreement/cooperation with the institution

The institution offers scholarship/bursary

Denmark is a safe and secure country

The reputation of the Danish education system and the Danish way of teaching

The absence of tuition fees

The Danish life style and culture

A degree from Denmark will improve my career opportunities
 The possibility to start my career in Denmark upon graduation
 That I could pursue a career in Denmark with English as my main language
 Family, friends or partner is already living in Denmark
 Recommend by others
 Studied in Denmark on a prior occasion
 Other

Condition: PhD cf. A9/A10

[B3 – multiple]

Why did you decide to do a PhD in Denmark?

Recommended by educational institution in home country
 Knew researchers at the Danish university
 The university has a good reputation
 Good personal financial conditions
 Would be a part of a strong research group
 Would have a skilled supervisor
 I have previously studied in Denmark

Denmark is a safe and secure country
 The Danish life style and culture
 A degree from Denmark will improve my career possibilities
 The possibility to start my career in Denmark upon graduation
 Family, friends or partner is already living in Denmark
 Other, please specify:

C) Satisfaction with studying in Denmark

Items calculated = ca. 4

[C1 – single]

In general, how satisfied are you with the quality of education in Denmark?

Very satisfied

Satisfied
 Moderately satisfied
 Somewhat dissatisfied
 Dissatisfied
 Don't know

[C2 – single]

Overall, how satisfied are you with your stay in Denmark (housing, work, friends etc.)?

Very satisfied
 Satisfied
 Moderately satisfied
 Somewhat dissatisfied
 Dissatisfied
 Don't know

[C3 – single]

How often do you socialize with Danes?

I regularly socialize with Danes
 I sometimes socialize with Danes
 I seldom socialize with Danes
 I never socialize with Danes

Condition: C3 not "I never..."

[C4 – multiple]

Where do you most often socialise with Danes (multiple choice):

In my educational institution
 Where I live
 At their home
 At work
 In sports or cultural clubs
 In student's associations
 At parties etc.
 In a student house

D) Labour market experiences

Items calculated = ca. 8

Condition: Not PhD cf. A9/A10

[D1 – single]

Do you currently have a student job (part-time)?

Yes

No, but I'm interested in getting one

No, and I'm not interested in getting one

Condition: Not PhD cf. A9/A10 and D1=Yes

[D2 – single]

Is your student job relevant to your field of study?

Yes

No

Condition: Not PhD cf. A9/A10 and D1=Yes

[D3 – single]

How many employees work at the workplace?

1-49 persons

50-99 persons

100-249 persons

250- persons

Don't know

Condition: Not PhD cf. A9/A10 and D1=No

[D4 – single]

Have you had a student job earlier during your studies in Denmark?

Yes

No

Condition: Not PhD cf. A9/A10 and D1=Yes

[D5 – single]

In average, how many hours a week do you work (paid) during one semester?

[OPEN – max 2 digits]

Condition: Not PhD cf. A9/A10 and D1=Yes

[D6 – multiple]

What are the main reasons for having a student job? (Multiple answers are possible)

To cover living expenses

To obtain insights into the Danish labour market

To get work experience

Other, please specify:

Condition: Not PhD cf. A9/A10

[D7 – single]

Have you been an intern at a company/organisation during your studies in Denmark?

Yes

No

No, but I plan to

Condition: Not PhD cf. A9/A10

[D8 – single]

Have you collaborated with a company/organisation (e.g. on a student project) during your studies in Denmark?

Yes

No

No, but I plan to

E) Future plans

Items calculated = ca. 13

Condition: A9=Exchange

[E1 – single]

Do you plan to return to Denmark at a later stage to study a full degree programme?

Yes

No

Don't know

[E2 – multiple]

Where do you expect to look for a job after graduation? (Multiple answers are possible)

In my home country

In Denmark

In other countries

Don't know

Condition: PhD cf. A9/A10

[E3 - single]

What career do you plan to pursue after finishing your PhD?

Academic (at a university or a college)
Research position at an institute (public or private)
Other position in the public sector (e.g. in a ministry, agency or municipality)
Other position in the private sector
I'm not sure what career I want to pursue
Other

Condition: E2 = "In Denmark"

[E4 – multiple]

What are your main reasons for planning to look for a job in Denmark? NB: You may choose up to 3 factors.

Because I would like to gain international experience
Because I find it professionally developing and challenging
Because I want to earn a higher salary
Because I feel pressured by the economic situation (e.g. higher unemployment rate in home country)

Because my network in Denmark can help me get a job
Because I can get a full-time job where I'm currently working
Because my linguistic and intercultural skills gives me an advantage in Denmark
Because my partner is living in Denmark
Other – please specify
None of the above

Condition: E2 = "In Denmark"

[E5 – multiple]

In your opinion, which of the following barriers – if any at all – are the main reasons why foreigners might have difficulties getting a job in Denmark? (Multiple answers are possible)

I don't think there are any barriers

Scarcity of positions / economic crisis
Language barriers
Cultural barriers
Many applicants for each position
Discrimination because of race or nationality
Immigration rules for residence and work
The Danish tax level
Other, please specify

Condition: E3 not = "In Denmark"

[E6 – multiple]

What are your main reasons for not planning to look for a job in Denmark? (Multiple answers are possible)

Lack a network in Denmark
Scarcity of positions within my field in Denmark
Language and cultural barriers
Discrimination because of race or nationality
Immigration rules for residence and work
Higher salary in home country/another country
The Danish tax level
Better job opportunities in home country/another country

My network in my home country/another country can help me get a job there
I want to be close to my family/ friends
I want to return to my home country because my partner is there
My linguistic and intercultural skills are an advantage in my home country/another country
My Danish education would be more career-enhancing in my home country/another country.
I am obliged to return to my home country due to my financing sources – sponsors? (government, private, etc.).
Other, please specify:

Condition: E2 = "In Denmark"

[E7 – multiple]

Have you been in contact with any of following services during your stay in Denmark? (Multiple answers are possible)

The website www.workinDenmark.dk

WorkinDenmark-centres

Job centre (Jobcenter)

International Citizen Service

Trade Union (fagforening)

Unemployment Insurance Agency (A-kasse)

F) 3. countries

Items calculated = ca. 2

Condition: A1=d and E2 = "In Denmark"

[F1 – single]

How familiar are you with the schemes for residence and work permit in Denmark (e.g. The Positive List, The Pay Limit Scheme, The Corporate Residence Permit Scheme, The Green Card Scheme)?

To a great extent

To some extent

To a small extent

Not at all

Condition: A1=d and E2 = "In Denmark"

[F2 – single]

Do you expect any of the above mentioned schemes to be applicable to you should you wish to remain in Denmark and work upon graduating?

Yes

No

I don't know yet

G) Services from the educational institution

Items calculated = ca. 6

[G1 – single]

Has your educational institution provided information and guidelines about career opportunities in Denmark after graduation?

To a great extent

To some extent

To a small extent

Not at all

[G2 – single]

To what extent Do you expect your educational institution to provide you with general information about the career opportunities in Denmark?

To a great extent

To some extent

To a small extent

Not at all

[G3 – multiple]

Which of the following services provided by your educational institution have you made use of? (Multiple answers are possible)

Counselling related to your studies

Career counselling (e.g. individual session with counsellor about career, workshop on cv writing/job interviews, workshop on working in Denmark)

Network building services (e.g. job fairs, mentor programmes, events where companies and students/graduates meet)

Online Jobbank

None of the above

Condition: G3="None of the above"

[G4 – multiple]

Why did you not make use of services provided by the institution? (Multiple answers are possible)

I didn't know they existed

Others had told me that the service was not worth it

I didn't have the time

I tried, but it was difficult to sign up (or get an appointment)

It's not relevant

Other – please specify:

H) Exodos

Items calculated = ca. 2

[H1 – open]

Thank you for participating in the survey. As part of our study, we would like to do a follow-up survey in about a year's time. The follow-up survey will provide us with very valuable information on your future career thoughts and choices. We hope that you are willing to participate and ask you to provide an e-mail address that you expect to still be using in a year's time.

[OPEN]

[H2 – single]

Do you have any comments?

Yes – please specify:

No

DAMVAD
OSLO . COPENHAGEN . DAMVAD.COM

Badstuestræde 20
DK-1209 Copenhagen K
Tel. +45 3315 7554

Essendrops gate 3
N-0368 Oslo
Tel. +47 970 43 859